Details of Each Value Added Programs Like-

1. Permission Letters

2. Notice

3. Course Content

4. Time Table

5. Evaluation Criteria

6. Attendance

7. Marks

8. Photos

9. Sample Certificates

10. Report

are attached for each program.

प्रति,

मा.प्राचार्य, आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

विषय :- मराठी विभागातर्फे 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याबाबत महोदय,

उपरोक्त विषयानुषंगाने विद्यार्थी बोलत असलेल्या मराठी वाक्याची व्याकरण दृष्ट्या विद्यार्थ्यांना माहिती व्हावी, या उद्देशाने बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थांसाठी सत्र २०२१-२२ मध्ये मराठी विभागाने 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित करण्याचे ठरविले आहे. येत्या ०१ फेब्रुवारी २०२२ पासून प्रस्तुत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याची मराठी विभागाला परवानगी द्यावी ही विनंती.

नागपूर

दिनांक :- २५ जानेवारी २०२२

आपला विश्वास्

all the second second

डॉ. ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग स्थापना ः १९८४

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

फोन : 9423679964

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी रांलग्न)

(ज्युनिअर व মিনিअर कॉलेज) College Code : 131 E-mail : artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /_____

दिनांकः .....

प्रति,

डॉ. ओमप्रकाश पंचभाई, मराठी विभाग आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

संदर्भ :- २५ जानेवारी २०२२ चे आपले पत्र

विषय:- 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याच्या परवानगीबाबत

बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी मराठी विभागातर्फे आपण 'वाक्येविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याची परवानगी मागितली आहे. विद्यार्थी बोलत असलेल्या मराठी वाक्यांची व्याकरण दृष्ट्या विद्यार्थ्यांना माहिती होणे या दृष्टीने असा अभ्यासक्रम सुरु करणे महत्त्वाचे आहे. या पत्रान्वये प्रस्तुत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम २०२१-२२ या सत्रात सुरु करण्याची परवानगी मराठी विभागाला देण्यात येत आहे.

दिनांक :- २७/०१/२०२२

AN A Standard and a

14 March 1711

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

सत्र २०२१-२२ मराठी विभाग बी. ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभासक्रम

सूचना

आपल्या महाविद्यालयातील बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की,मराठी विभागाने 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित केला आहे. ज्या विद्यार्थ्यांना या अभ्यासक्रमासाठी आपली नावे नोंदवायची आहेत त्यांनी डॉ. ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग यांच्याशी दिनांक ०३ जानेवारी २०२२ पर्यंत संपर्क साधावा.

डॉ.ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग दिनांक : २८/०१/२०२२

Offic. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

enter antigen a construction. A l'Anne 18 d'Anne 1

្រាញ់ នោះកាតតាទី តាត់នោះជាដី

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

मराठी विभाग बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभासक्रम वेळापत्रक २०२१-२२ (०१ फेब्रुवारी ते ०९ मार्च २०२२)

वेळ	दिवस
सायंकाळी ४:०० ते ५:००	सोमवार,मंगळवार ,बुधवार,गुरुवार,शुक्रवार,शनिवार

टिप : वेळापत्रकात ऐनवेळी मराठी विभागातर्फे आवश्यक कारणासाठी बदल संभाव आहे. तसी सूचना विभागाद्वारे विद्यार्थ्यांना दिली जाईल.

A. 26/02/2022

डॉ.ओमप्रकाश पंचभाई

मराठी विभाग

-it-st.

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Manal, Nagpur.

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

मराठी विभाग बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभासक्रम विषय : मराठी

अभ्यासक्रमाचे नाव : वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार

प्रस्तावना :

मराठी ही महाराष्ट्राची राजभाषा आहे.भाषेच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांची वैचारिक क्षमता वाढते.त्यांच्या जिवनदृष्टीचा आणि व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास होतो.मराठी भाषा व साहित्याच्या अभ्यासाचे हेच महत्त्व आहे. विद्यार्थ्याची अभिरुची,आस्वादक्षमता व सौंदर्यदृष्टी विकसित करणे हे त्या त्या भाषेतील साहित्याच्या अभ्यासाचे उदिष्ट असते.

कला शाखेतील विद्यार्थ्यांना;वाक्य म्हणजे सार्थ शब्द समूह, ज्यातून कोणतातरी आशय (विचार किंवा भावना) व्यक्त केलेला असतो.वाक्यातील शब्द विशिष्ट क्रमाने एकमेकांशी कसे संबंधित असतात,वाक्यातील शब्दांचा क्रम बदलला तर काय होऊ सकते या उद्दिष्टाने प्राचार्यांच्या परवानगीने बी.ए.प्रथम व द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार या प्रमाणपत्र अभासक्रमाची निर्मिती करण्यात आली.हा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम ऑगस्ट ते ऑक्टोंबर या महिन्यात राबवण्यात येईल.

आजचे कला शाखेचे विद्यार्थी,स्पर्धा परीक्षांचे विद्यार्थी ,शिक्षक ,पत्रकार,साहित्यिक ,संशोधक,व्विविध कार्यालयात काम करणारे कर्मचारी,मुद्रितशोधक वेगवेगळ्या क्षेत्रात कार्यरत राहतील त्यांच्यासाठी तसेच निर्दोष मराठी लेखन, भाषण व संभाषण करण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयोगाचा ठरेल.

उद्दिष्टे :

१. वाक्याची रचना जाणून घेणे.

२. वाक्यप्रकारानुसार भाषेचे महत्त्व जाणून घेणे.

३. वाक्यरुपांतरची ओळख करून घेणे.

४. आशयपूर्ण,अर्थपूर्ण वाक्यरचना कशी करावी. याचा अभ्यास करणे.

पात्रता :

बी.ए.द्वितीय वर्षाचे विद्यार्थी

कालावधी व शिकविण्याचे तास :

३० दिवस , प्रत्येक दिवसी ऐक तास (०१ फेब्रुवारी ते ०९ मार्च २०२२)

परीक्षा :

५० गुणाची परीक्षा घेतली जाईल. त्यात तोंडी व लेखी असे दोन भाग असतील.विद्यार्थांना मिळणाऱ्या अंतिम श्रेणीची विभागणी खालीलप्रमाणे राहील.

अ.क्र.	गुणवत्ता	श्रेणी	गुण
8.	अव्वल	O Grade	७०% च्या वर
२.	प्रथम श्रेणी	A Grade	६०% ते ७०%
₹.	द्वितीय श्रेणी	B Grade	५०% ते ६०%
Υ.	उत्तीर्ण	C Grade	४०% ते ५०%
ч.	अनुत्तीर्ण	F Grade	४०% च्या खाली

अभ्यासक्रम

घटक – १

वाक्यविचार

१. विभक्तीचे काराकार्थ

२. विभक्ती म्हणजे काय.

- ३. विभक्तिप्रत्यय
- ४. उपपदार्थ

घटक – २

वाक्याचे प्रकार

- १. वाक्याच्या अर्थावरून
  - १. विधानार्थी वाक्य
  - २. प्रश्नार्थी वाक्य
  - ३. उद्गारार्थी वाक्य
  - ४. होकारार्थी वाक्य
  - ५. नकारार्थी वाक्य
- २. वाक्याच्या अर्थावरून
  - १. स्वार्थी वाक्य
  - २. आज्ञार्थी वाक्य
  - ३. विध्यर्थी वाक्य
  - ४. संकेतार्थी वाक्य
- ३. वाक्याच्या रचनेवरून
  - १. केवळ वाक्य
  - २. संयुक्त वाक्य
  - ३. मिश्र वाक्य
  - वाक्यरुपांत

Shiber Voup-Co-OrdiNator

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

																T
14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	ω	2	4		z s	2.4
Pohane Hemant Dipak	Padole Yashshreel Chandrashekhar	Nandanwar Pritam Pandurang	Meshram Ritik Vijay	Meshram Nikhil Shrikrishna	Lokhande Rohit Dashrath	Khapekar Tajeshree Pandurang	Hajare Chetah Ravindra	Hajare Aniketh Ravindra	Gaikawad Warsha Suresh	Darote Ganesh Mahohar	Dandale Panay Sahabrao	Chilkulwar Wandana Rajesh	Balpande Dhanraj Sheshrao	2na	NAME OF STUDENT	
-0	٩		Р	4	Ρ	P	σ	р	P	p	Р	P	Ρ	I	01-02-2022	
q	م	٩	φ		٩		æ	-	P	٩	þ	P	Ρ	2	02-02-2022	
P	P	4	d	þ	q	9	-0	-0	-	P	-	q	3 9 0	S	03-02-2022	Va
þ	P	4	p	P	P	P	9	-0	-0	P	P	P	P	*	04-02-2022	lue
9	7	٩	Р	P	٩.	م	q	p	Ą	P	P	P	P	S	05-02-2022	Ad
٦	٩	~	P	P	Ъ	P	-	P	þ	p	₽.	р	P	6	07-02-2022	Value Added Programme : ATTENDANCE
ð	9	~~ت~~	9	7	ਰ	-	7	-0	q	q	p	Р	P	7	08-02-2022	Programme : ATTENDANCE
σ	٦	P	0	5	σ	•	ъ	9	q	þ	р	р	P	80	09-02-2022	ENI
-0	4	-4	•	σ	Ъ	P	Þ	4		þ	p	P	P	9	10-02-2022	AN
Ρ	P	P	P	4	-0	70	Ą	p	р	q	P	p	P	10	11-02-2022	ICE :
P	P	P	-0	P	P	P	-0	•	P.	•	•	P	Р	H	12-02-2022	वाक्यविचार B.AII (20
	P	P	7	P	σ	Р	Ъ	P	P	P	σ	7	σ	12	14-02-2022	ाक्यविचार B.AII (20
-0		P	4	P	Ъ	Р	Ρ	9	P	Ρ	70	σ	P	13	15-02-2022	वेचा । (2
-	P	P	75	ρ	ρ	p		q	P	P	Р	σ	Р	14	16-02-2022	र 021-
P	P	P	-0	-3	ъ	P	P	9	p	p	P	3 9	ъ	15	17-02-2022	N
P	-	P	9	9	P	P	P	σ	9	P	P	р	ъ	16	18-02-2022	वाक्याचे १2)
σ		7	P	•	•	•	P	P	P	þ	р	p	P	17	21-02-2022	गाचे
-8	~	-	-	P	P	P	Ρ	P	P	P	Þ	P		18	22-02-2022	
P	-0	р	P	٩	P	P	Ρ	P	9	Р	P	р	9	19	23-02-2022	प्रकार
•	7	-0		Ρ	Р	P	Ρ		P	Р	P	P	P	20	24-02-2022	
-0	•	σ	Ρ	P	P	Þ	Ð	P	þ	đ	P	ρ	р	21	25-02-2022	2
-	-	-9	P	9	٩	٩	P	P	-0	-0	٩	р	Р	22	26-02-2022	
-0	Р	-3	р	-0	-0	q	Ъ	P	P	٠	م	P	σ	23	28-02-2022	
P	P		þ	9	~	Ρ	م	Ч		Р	ð	Ρ	σ	24	02-03-2022	
P	ρ	P	Ρ	9	P	Ρ	Ρ	. 🐨	P	P	P	þ	P	25	03-03-2022	
P	9	-0	9	Ρ	-0	Р	þ	-0	P	P			þ	26	04-03-2022	2
-6	~	- D	P	٩	P	Ρ	•	P	Ρ	Ρ	Р	P	٩	27	05-03-2022	
-0	- P	P	P	P	P	Ð	5	P	P	ρ	р	P	р	28	07-03-2022	
•	70	P	P		P	Ψ	P	р	P	P	Ρ	P	-0	29	08-03-2022	
0	9	P	-	9	P	P	P	P	P	-	P	P	Ρ	30	09-03-2022	

 $* \to \underline{X}$

Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur. Offi. Principal

(m

0

O

D

z s 26 25 23 22 21 20 19 17 15 24 16 18 Deorao Vaidya Sanjay Gajahan Sorte Ganesh Shivhankar Narendra Shende Gayatri Shambhaskar Priyanka **Raut Shashank Naresh** Pandurang Madhukar Sonone Jayashri Shankar Sherekar Chetana Sharadrao Raut Jaswant Indrapa NAME OF STUDENT Waghmare Gaurav Devidas Tamgadge Ashish Rambhauji Taywade Dipali Labahuji Madhukarrao 0 -0 ч 0 5 5 0 • 5 0 -0 0 01-02-2022 3 . --0 0 N -P 2 0 0 --02-02-2022 -5 P ω --0 . D -0 0 03-02-2022 0 Ċ 0 0 7 4 0 0 0 D -3 5 J 0 J 04-02-2022 D 0 ų -0 5 ы 0 0 U 9 0 0 0 05-02-2022 " Б -9 0 б 5 0 0 -0 -0 0 σ 07-02-2022 -0 . 0 0 0 -J 0 ~ 5 -Þ 5 08-02-2022 5 0 8 P 0 0 0 3 -0 0 a -0 09-02-2022 3 , 9 0 -0 0 -0 -0 P 0 0 -0 V 10-02-2022 10 ٠ J -0 J 0 D D 0 P 5 11-02-2022 V 0 -0 0 11 -0 -0 0 0 5 σ 12-02-2022 O -0 0 J 0 3 0 0 12 P 0 0 0 0 5 14-02-2022 0 5 9 13 J 0 P 5 7 0 -0 0 15-02-2022 0 D 0 -0 14 0 0 0 0 0 0 P 0 5 0 16-02-2022 D 5 0 P J 4 P σ 17-02-2022 0 0 D 0 O -0 • 16 5 5 0 -0 5 ۶ 0 18-02-2022 С 5 -0 σ * 17 0 0 0 Q 0 J 0 3 5 3 D 21-02-2022 18 3 3 5 0 3 P 0 22-02-2022 0 0 U 5 0 3 19 0 5 0 -0 -0 23-02-2022 9 0 P С 0 -. 20 3 0 24-02-2022 0 -0 0 0 0 D D -3 8 • 21 0 0 0 -0 5 0 -0 25-02-2022 5 0 D 22 ۸ 5 0 5 5 26-02-2022 0 U 0 • σ 0 σ • -23 • J 28-02-2022 D --0 5 -0 -0 U σ P --0 24 P -0 0 P 3 02-03-2022 0 0 0 5 P 5 5 P 0 25 0 -0 0 03-03-2022 0 5 0 0 0 26 0 5 -0 04-03-2022 3 0 0 a σ O D e 1 3 -0 0 -0 27 0 9 5 σ -0 05-03-2022 D 0 0 5 . 3 0 P ð 28 0 0 0 0 07-03-2022 • 0 0 0 0 4 ~ -0 α 29 -0 08-03-2022 0

0

4

0

0

P

-a

-3

0 0 30

09-03-2022

VAP Go-Ordinator

Sime

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणविसपुरा महाल नागपुर मराठी विभाग

वर्ष २०२१-२२ अभ्यासक्रमाचे नाव -'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' प्रश्नपत्रिका

	प्रश्नपात्रका	
ऐकून गुण : ४०	वेळ : ३० मिनिट	
सूचना :-१. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.		
२.प्रत्येक प्रश्नाला दोन गुण आहेत.		
१. वाक्याचा प्रकार कोणता ते सांगा ? ' जे चकाकते	ते ते सोने नसते.'	
१. संयुक्त वाक्य २. मिश्र वाक्य	३. केवल वाक्य ४. गौण वाक्य	
२. 'समोसे चांगले झाले आहेत' या वाक्याचे उद्गाराध	र्थी रूप कसे होईल ?	
१. समोसा ?चांगला झालाय.	२. वा! मस्त झालेत समोसे !	
३. चांगले लागतात समोसे !	४. समोसे, नाही बुवा चांगले.	1
३. 'सर्कशीत काम करणाऱ्या प्राण्यांचे हाल मला बघ	घवत नाही' वाक्य प्रकार ओळखा.	
१. संयुक्त वाक्य २. मिश्र वाक्य	३. केवल वाक्य ४. गौण वाक्य	
४. 'पळत पळत गेलो तरी गाडी चुकलीच.' वाक्याच	ग प्रकार ओळखा.	
१. मिश्र २. केवल	३. संयुक्त ४. शुद्ध	2
५. संकेता चा अर्थ निघण्याच्या क्रियेस	म्हणतात.	
१. स्वार्थी २. विध्यर्थी	३. संकेतार्थी ४. आज्ञार्थी	
६. 'तानाजी लढत होता आणि तो पडला.' हे वाक्य व	कोणत्या प्रकारचे आहे ?	
१. मिश्र २. केवल	३. संयुक्त ४. साधे	
७. मिश्र वाक्य ओळखा.		
१ माणूस कधीही पूर्णपणे वाईट किंवा पूर्णप	ग्णे चांगला असत नाही.	
२. जे एका हाताने दिला आहे, ते दुसऱ्या ह	इताला कळू देऊ नकोस.	
३. समाज हा शत्रू मानून काम करता येणार न	गही.	
४. केवळ तळमळ वाटल्याने लोक जीवनात	परिवर्तन होत असतं.	
८. 'आजचा पेपर खूप सोपा आहे'- या वाक्याचे नका	गरार्थी वाक्य कोणते ?	
१. आजचा पेपर फार अवघड नाही.	२. आजचा पेपर खूप अवघड नाही.	×
३. आजचा पेपर अजिबात अवघड नाही.	४. आजचा पेपर बराचसा अवघड नाही.	
९. खालील विध्यर्थ वाक्य कोणते आहे ? अचूक पर्या	यि निवडा	
१. काल चांगला पाऊस पडला.	२. काल चांगला पाऊस पडला काय ?	

.

३. पावसा चांगला पड. ४. पाऊस चांगला पडू दे. १०. प्रधान वाक्यातील एखाद्या नामाची किंवा सर्वनामाशी संबंध असणाऱ्या वाक्यास......म्हणतात. १. सर्वनाम वाक्य २. विशेषण वाक्य ४. करणरूपी वाक्य ३. नाम वाक्य ११. 'माझा चष्मा आण' या वाक्यातील' आण' हे कोणते क्रियापद आहे ? ४. विधानार्थ १. संकेतार्थ २. विध्यर्थ ३.आज्ञार्थ १२. पुढील विधानातील प्रधान वाक्य ओळखा.' तुला नोकरी मिळाली हे चांगले झाले' १. नोकरी मिळाली २. हे चांगले झाले ३.तुला नोकरी मिळाली ४. झाले १३. ' मुलांनी अभ्यास करावा.' या वाक्याचे आज्ञार्थी रूपांतर करा. २., मुलांनो, अभ्यास करा. १. मुलांनी अभ्यास केला. ३. मुले अभ्यास करतात. ४. मुले अभ्यास करीत नाहीत. १४.' तु फारच चतुर आहेस' ही वाक्यरचना कोणत्या प्रकारची आहे ? ४. प्रश्नार्थी १. आज्ञार्थी २. उद्गारार्थी ३. विधानार्थी १५.' ज्याचे करावे बरे, तो म्हणतो माझेच खरे' ही वाक्यरचना कोणत्या प्रकारची आहे ? ४. आज्ञार्थी वाक्य ३. संयुक्त वाक्य १. केवल वाक्य २. मिश्र वाक्य १६. पुढील विधान कोणत्या प्रकारचे आहे ? – 'चित्रा आधी जेवली; कारण तिला भूक लागली होती.' ३. संयुक्त वाक्य ४. नवीन कर्मणी २. मिश्र वाक्य १. केवल वाक्य १७.' ज्येष्ठ नागरिकांचा आदर करा' नकारार्थी वाक्य बनवा. २. ज्येष्ठ नागरिकांचा अपमान करू नका. १. ज्येष्ठ नागरिकांचा मान राखा. ४. ज्येष्ठ नागरिकांचा अनादर करू नका. ३. जेष्ठ नागरिकांना आदराने वागवा. १८. ज्याच्याविषयी वक्ता बोलतो' त्यास.....म्हणतात. योग्य पर्याय निवडा. ३. उद्देश्यांग ४. विधेयांग २. उद्देश्य १. विधेय १९. पुढील वाक्याचा प्रकार ओळखा.'. मी आज अभ्यास करणार आहे.' ४. होकारार्थी २. प्रश्नार्थी ३. उद्गारार्थी १. विधानार्थी २०. काय तोबा गर्दी ही! - वाक्याचा प्रकार ओळखा. ४. होकारार्थी २. विधानार्थी ३. उद्गारवाचक १. प्रश्नार्थक

NAP-GO-Ordinator

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

21	Value Add	ed Programme			कार	
S. N.	NAME OF STUDENT	Objective Examination (40 Marks)	: B.A II (2021- Viva (10 Marks)	Total (50 Marks)	Grade	Signature of Student (Certificate Received)
1	Balpande Dhanraj Sheshrao	30	07	37	0	B.D.BallPande
2	Chilkulwar Wandana Rajesh	28	08	36	0	W.R. chichuko
3	Dandale Panay Sahabrao	30	06	36	0	as. On les
4	Darote Ganesh Mahohar	32	07	39	0	LI.MA. Dardy
5	Gaikawad Warsha Suresh	28	05	33.	A	CH. G. Grand
6	Hajare Aniketh Ravindra	34	50	39	0	ARHayase
7	Hajare Chetah Ravindra	28	06	34	A	allatore
8	Khapekar Tajeshree Pandurang	30	06	36	0	Khapelegy
9	Lokhande Rohit Dashrath	30	05	35	A	Rokhenele
10	Meshram Nikhil Shrikrishna	32	05	37	0	Nememon
11	Meshram Ritik Vijay	32	06	38	0	Romeshin
12	Nandanwar Pritam Pandurang	30	07	37	0	Blanding
13	Padole Yashshreel Chandrashekhar	32	07	39	0	Nachtle
14	Pohane Hemant Dipak	32	05	37	0	Hahare
15	Raut Jaswant Indrapal	28	05	33 -	A.	Jirout
16	Raut Shashank Naresh	26	05	31	A	Bart
17	Shambhaskar Priyanka Sharadrao	28	05	33	A	Schund hus ke
18	Shende Gayatri Rambhauji	30	04	34	A	Asharele
19	Sherekar Chetana Madhukarrao	34	05	39	0	Orsterbar
20	Shivhankar Narendra Shankar	32	07	39	0	Khivshemke
21	Sonone Jayashri Madhukar	30	05	35	A	Theonane
22	Sorte Ganesh Pandurang	30	06	36	0	
23	Tamgadge Ashish Labahuji	32	07	39	0	Tunnalda

÷ į

24	Taywade Dipali Devidas	38	04	34	A	Deepalitoywoods
25	Vaidya Sanjay Gajahan	32	05	37	0	Savaddy
26	Waghmare Gaurav Deorao	30	05	35	A	Giwagimare

Vap - Go-Ordinator

3

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

ŧ

Model Certificate B.A.-2

अहवाल

मराठी विभागामार्फत महाविद्यालयात बी.ए.द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांकरिता 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आला.आजचे कला शाखेचे विद्यार्थी, स्पर्धा परीक्षांचे विद्यार्थी, शिक्षक, पत्रकार, साहित्यिक, संशोधक, विविध कार्यालयात काम करणारे कर्मचारी , मुद्रीत शोधक, वेगवेगळ्या क्षेत्रात कार्यरत राहतील त्यांच्यासाठी निर्दोष मराठी लेखन -भाषण करण्यासाठी तसेच विद्यार्थ्यांना वाक्य म्हणजे सार्थ शब्द समूह ,ज्यातून कोणतातरी आश य(विचार किंवा भावना) व्यक्त केलेला असतो. शब्द विशिष्टक्रमाणे एकमेकांशी कसे संबंधित असतात . वाक्यातील शब्दांचा क्रम बदलला तर काय होऊ शकते . या उद्दिष्टाने 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' हा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आलेला होता.

अभ्यासक्रमाचे नाव:- वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार समन्वयकाचे नाव :- डॉ. ओमप्रकाश देवराव पंचभाई कालावधी:- 30 तास वेळ :- प्रति १ तास शुल्क :- नि:शुल्क परीक्षेचे स्वरूप :- वस्तुनिष्ठ प्रश्न (गुण-४०)

उद्दिष्टे(Objectives)

- वाक्याची रचना जाणून घेणे.
- २. वाक्यप्रकारानुसार भाषेचे महत्त्व जाणून घेणे.
- ३. वाक्यरूपांतराची ओळख करून घेणे.
- ४. आशयपूर्ण,अर्थपूर्ण वाक्यरचना कशी करावी,याचा अभ्यास करणे.

परिणाम(Outcome)

- १.विद्यार्थ्यांना वाक्याची रचना कशी असते याची जाणीव झाली.
- २. विद्यार्थ्यांना वाक्य प्रकाराची ओळख झाली. त्यांना भाषेचे महत्व कळले.
- ३. वाक्ये रूपांतराची ओळख झालीवाक्य रुपांतर करता आले.
- ४. आशयपूर्ण वाक्यरचना करता आली.

५.अर्थपूर्ण वाक्यरचना करता आली.

१ फेब्रुवारी ते ९ मार्च २०२२ या कालावधीत शेवटच्या दिवशी वस्तुनिष्ठ परीक्षा घेण्यात आली. या परीक्षेकरीता २६ विद्यार्थी बसले होते.या परीक्षेत ५० टक्के पेक्षा गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र देऊन प्रोत्साहित करण्यात आले.

नागपूर दिनांक:- १४/०३/२०२२

मराठी विभागप्रमुख डा. ओस्ट्रकराश च-यभाई

1QAC Co-ordinator Arts and Commerce Night College Chitanvispura, Mahal, Napgur.

Principal

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur. प्रति,

\$ 1

मा. प्राचार्य आर्ट्स अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणीसपुरा महाल, नागपूर

विषय :- राज्यशास्त्र विभागातर्फे भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याबाबत

सन्माननीय सर,

विद्यार्थ्यांमध्ये राज्यशास्त्र विषयाबाबत असलेली आवड नी जिज्ञासा वृध्दींगत करण्यासाठी आणि त्यांना राज्यशास्त्र विषयाच्या साधनांची पुरेपूर माहिती व्हावी या उद्देशाने बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी सत्र 2021-22 मध्ये राज्यशास्त्र विभागाने 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय ' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित करण्याचे ठरविले आहे. येत्या 01/02/2022 पासून प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याची राज्यशास्त्र विभागांला परवानगी द्यावी ही विनंती आहे.

नागपूर.

दि. 25/01/2022

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur. आपला नम्र विनीत जोगर्भ डॉ. निलेश फटिंग राज्यशास्त्र विभाग स्थापना : १९८४

1.1

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

फोन : 9423679964

आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेंज _{चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर}

(रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी रांलग्न)

(ज्युगिअर व सिगिअर कॉलेज) College Code : 131 E-mail : artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /_____

Rain 27/01/22

प्रति,

डॉ. निलेश फटिंग राज्यशास्त्र विभाग, आर्ट्स अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणविसपुरा महाल, नागपूर

संदर्भ:- 25/01/2022 चे आपले पत्र

विषय - "भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय" या विषयावर. प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याची परवानगी बाबत

सन्माननीय सर,

बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी राज्यशास्त्र विभागातर्फे आपण 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याची परवानगी मागितली आहे. विद्यार्थ्यांच्या मनात राज्यशास्त्र विषयाची आवड निर्माण व्हावी आणि सदर विषयासंदर्भातील पुरेपूर माहिती व्हावी या उद्देशाने हा अभ्यासक्रम सुरू करणे आवश्यक आहे.

या पत्रान्वये प्रस्तुत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम 2021-2022 या सत्रात सुरू करण्याची परवानगी राज्यशास्त्र विभागाला देण्यात येत आहे.

दिनांक :- 27.01.22

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

आर्टस् अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणीसपुरा महाल नागपुर सत्र 2021-2022 राज्यशास्त्र विभाग बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

सूचना

बी. ए. तृतीय वर्षाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना सुचित करण्यात येत आहे की राज्य्शास्त्र विभागाने 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित केला आहे. ज्या विद्यार्थ्यांना या अभ्यासक्रमासाठी आपली नावे नोंदवायची आहेत त्यांनी राज्य्शास्त्र विभाग प्रमुख यांच्याकडे दिनांक 30.01.22 पर्यंत आपली नावे नोंदवावी.

अग्रि डॉ. निलेश फटिंग

* •Q

डा. निलंश फोटग राज्यशास्त्र विभाग, दि. 28/01/22

. .

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर राज्यशास्त्र विभाग बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

अभ्यासक्रमाचे नाव :- भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय

प्रस्तावना-

राज्यशास्त्र म्हणजे राज्य आणि शासनाच्या विविध अंगाचा घटना, घडामोडीचा अभ्यास सघ्या चालू असलेले राजकारण संविधानाच्या दृष्टीने कितपत योग्य-अयोग्य आहे. आजच्या राजकारणाचा प्रभाव समाजावर न्याय पद्धतीने होतो आहे का इत्यादी स्वरूपात आपल्याला बघावयाचा आहे. संविधानामधील सरनामामधील सार्वभौम, समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष, न्याय, समानता, उदारता, गणराज्य इत्यादी धोरणाचा कितपत अवलंब होतो आहे की नाही इत्यादी विषयाची माहिती विद्यार्थ्यांना व्हावी या उद्देशाने माननीय प्राचार्यांच्या परवानगीने बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' हा अभ्यास विषय घेतलेला आहे. इत्यादी विषयीची माहिती विद्यार्थ्यांना व्हावी या उद्देशाने मा.प्राचार्यांच्या परवानगीने बी. ए. तृतीय वर्षाच्या संविधान आणि सामाजिक न्याय' हा अभ्यासविषय घेतलेला आहे.

हा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम ऑक्टोबर नोव्हेंबर या महिन्यात राबविण्यात येत आहे.

- पात्रता :- बी. ए. तृतीय वर्षाचे विद्यार्थी
- प्रवेश मर्यादा 60 विद्यार्थी
- कालावधी / शिकविण्याचे तास 30 दिवस / 30 तास प्रत्येक दिवशी 1 तास (01.2.2022 ते 09.03.2022)
- परीक्षा :- 50 गुणांची परीक्षा घेतली जाईल. त्यामध्ये तोंडी व लेखी असे दोन भाग असतील. विद्यार्थ्यांना मिळणाऱ्या अंतिम श्रेणीची विभागणी खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	गुणवत्ता	श्रेणी	गुण
1.	अव्वल	O Grade	70% च्या वर
2.	प्रथम श्रेणी	A Grade	60% ते 70%
3.	द्वितीय श्रेणी	B Grade	50% ते 60%
4.	उत्तीर्ण	C Grade	40% ते 50%
5.	अनुत्तीर्ण	F Grade	40% च्या खाली

आर्टस् अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणविसपुरा महाल नागपुर सत्र 2021-2022 राज्यशास्त्र विभाग "भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय " प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम वेळापत्रक 2021-2022 (01.02.2022 ते 09.03.2022)

वेळ	दिवस
सायंकाळी 4:00 ते 5:00	सोमवार,बुधवार,गुरुवार

टीप :- वेळापत्रकामध्ये राज्यशास्त्र विभागातर्फे आवश्यक कारणांसाठी बदल होऊ_. शकतात. तशी सूचना विभागातर्फे विद्यार्थ्यांना दिली जाईल.

A. 28/01/22

. .

आंगर्श डॉ. निलेश फटिंग

राज्यशास्त्र विभाग

Offi. Principal

NAME OF THE VALUE ADDED PROGRAM:-भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय SUBJECT: POLITICAL SCIENCE

SESSION:- 2021-2022, DURATION :- 30 Hrs., CLASS :- BA III Year

	THE TONE TONET	Hrs.
Sr. No.	SYLLABUS/ COURSE CONTENT	2
1.	भारतीय संविधानाची ऐतिहासीक पार्श्वभूमी	2
2.	सामाजिक न्यायाची ऐतिहासीक पार्श्वभूमी	2
3.	सामाजिक न्यायाचा अर्थ आणि विविध विचारवंताचे मते	2
4.	मामाजिक न्यायाचा उद्देश	2
5.	र् ~~यूनीय संविधाननील~~ मामाजिक न्यायाच्या संदर्भातील तरत्दा	
LABOR.	भारतीय संविधानातील समान संधी आणि सामाजिक न्यायातील विरोधीमास	2
6.	ि जनस्य सम्बद्धांच्या कल्याणा संदर्भातील तरतदा	2
7.	भारतीय संविधानातील सामाजिक न्यायाच्या तरतूदीमुळ दुबल घटकाच्या जावनाल	2
	झालेला बदल	2
9.	भारतीय संविधानात स्त्रियांच्या कल्याणा संदर्भातील तरतूदी	2
10.	भारतीय संविधानात सामाजिक न्यायाच्या तरतूदीमुळे स्त्रियांच्या जीवणात झालेला	
	बदल	2
11.	बदल भारतीय संविधानातील सामाजिक न्यायाच्या संदर्भातील तरतुदीची अमलबजावणी	2
12.	सामाजीक न्यायात शासनाची भूमीका	2
13.	सामाजिक न्यायाच्या संदर्भातील तरतूदीचे भवितव्य	2
14.	सामाजिक न्याय आणी वर्तमान परिस्थिती	
15.	सामाजिक न्यायाचे मुल्यमापन / मुल्यमापन	2

VAP- CO-Ordinator

5. 88

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

	Value Adde									1	ATTE	ND/	ANC	E F	B.AI	ш (	202:	1-22	)												
S. N.	NAME OF STUDENT	01-02-2022	02-02-2022	03-02-2022	04-02-2022	05-02-2022	07-02-2022	08-02-2022	09-02-2022	10-02-2022	11-02-2022	12-02-2022	14-02-2022	15-02-2022	16-02-2022	17-02-2022	18-02-2022	21-02-2022	22-02-2022	23-02-2022	24-02-2022	25-02-2022	26-02-2022	28-02-2022	02-03-2022	03-03-2022	04-03-2022	05-03-2022	07-03-2022	08-03-2022	09-03-2022
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	Bharti Madhavi Dhanvijay	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
2	Bhoyar Amol Diwakar	P	P	A	P	P	ρ	P	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P
3	Dhakate Rekha PusaRam	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P
4	Domne Tejaswini Vijayrao	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	ρ	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
5	Gabhane Sarita Shankar	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	ρ	A	P	P	P	P	P	P	P
6	Kanhekar Vaibhav Vijay	P	P	ρ	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
7	Kowe mahavir Jagan	P	P	P	p	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P
8	Lende, Sushmita Bhagwan	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P
9	Mamilwar Rupali Sanjay	P	P	ρ	P	P	P	P	P	P	A	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	P
10	Mankar Shivani Kishor	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P	ρ	P	P	P	P	P	A	P	P

· . . . . .

e . . .

٢

S. N.	NAME OF STUDENT	01-02-2022	2202-20-20	03-02-2022	04-02-2022	05-02-2022	07-02-2022	08-07-2072	09-07-2022	10-02-2022	11-02-2022	12-02-2022	14-02-2022	15-02-2022	16-02-2022	17-02-2022	18-02-2022	21-02-2022	22-02-2022	23-02-2022	24-02-2022	25-02-2022	26-02-2022	28-02-2022	02-03-2022	03-03-2022	04-03-2022	05-03-2022	07-03-2022	08-03-2022	09-03-2022
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
11	Murade Aparna Ramesh	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	8	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
12	NagDeve Aniket Rajesh	P	p	A	P	P	P	P	P	p	P	1	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	р	P
13	Narnawre Yogendra RajaRamji	P	P	P	A	P	P	P	P	1	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	ſ	P
14	Naukarkar Pankaj UdaRam	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	p	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	P
15	Phate Utkarsh Prafull	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	p	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P
16	Samarth Nitesh Vasantrao	P	P	P	P	P	P	A	p	P	P	P	P	P	P	P	P	1	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
17	Tale Shraddha Dinesh	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	p	p	P	P	P	p	P	A	P	A	P	P
18	Wasamwar Jaya Devram	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P.	P	p	P	P	p	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P
19	Wasnik Jayesh UdayBhanu	P	P	P	P	P	P	P	F	P	A	P	P	P	P	P	Y	p	P	P	p	P	P	P	P	1	P	P	P	P	P

040

Opino COr. N. Phating) VAP-co-ordinator

5

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE NAGPUR POLITICAL SCIENCE VALUE-ADDED PROGRAM SUBJECT: भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय

SESSION:- 2021 - 2022

प्रश्नपत्रिका

वेळ : 30 मिनिट

एकूण गुण : 40

प्रश्न 1) लोकर	तभेची कमाल सदस्य संख	व्या किती असते ?	(?)
अ) 280	ब)	380	
ক) 400	ड)	552	
प्रश्न 2) कायह	धाच्या कच्चा मसुद्याला व	काय म्हणतात ?	(२)
अ) ठराव	ब)	अध्यादेश	
क) विधेय	क ड)	लेख	
प्रश्न 3) संसदे	च्या दोन्ही सभागृहातून नि	ोर्वाचीत सदस्याकडून कोण निवडले जाता	त? (२)
अ) राज्यम		राज्यमंत्री	
क) प्रधानग	नंत्री ड)	राष्ट्रपती	
प्रश्न 4) कोणी	मान्यता दिल्यानंतर विधे	यकाचे कायद्यात रूपांतर होते ?	(?)
अ) उपराष	ट्रपती ब)	राष्ट्रपती	5 . 124
क) सभाष	ती ड)	विरोधी नेते	
प्रश्न 5) राष्ट्रप्र	गुख कोणत्या लोकांद्वारे प्र	प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्षरीत्या निवडून दिला जातो '	? (२)
	- त्य ब)		
क) लष्कर	शाही ड)	लोकशाही	
प्रश्न 6) घटना परि	षदेवर कोणी बहिष्कार घ	यातला होता ?	(5
अ) राष्ट्रीय व	काँग्रेस ब)	मुस्लिम लीग	
	लीग ड	•	
and end		ात्या कलमात दिलेला आहे ?	(5
	ंते 28 ब)		8
क) कलम 3	- 11111 - 112 - 11	यापैकी नाही	
1. 1 . 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1. 1.		ी कोणते न्यायालय असते ?	(२)
	ब)		(4)
क) उच्च		कनिष्ठ	
55 C	/	गंची नेमणूक कोण करतो ?	(2)
अ) प्रधानमंत्री		ष्ट्रपती	(२)
क) राज्यपाल	85.0	पराष्ट्रपती	f.
γ (γ	6) 0		•• ••
		1	1.11

प्रश्न 10) मुलभूत कर्तव्य कोणत्या कर	नमाशी संबंधित आहे?	
अ) कलम 51 ब		
	5) कलम 25	
प्रश्न 11) उच्च न्यायालयाच्या न्यायाध		(२)
	ब) 62	
No. Contraction of the second se	ड) 58	
	वर निर्णय देण्याचा अधिकार कोणाला असतो ?	(२)
अ) कनिष्ठ न्यायालय	ब) दिवाणी न्यायालय	
क) उच्च न्यायालय		
प्रश्न 13) मुंबई उच्च न्यायालयाचे	खंडपीठ कोटे आहे ?	(२)
	ब) आसाम	
क) नागपूर, औरंगाबाद, पणज	ो ड) कलकत्ता	1955 N
प्रश्न 14) शासन व्यवस्थेत तिसरे ग	गहत्त्वाचे अंग कोणते आहे ?	(२)
अ) प्रशासन	ब) प्रसार माध्यमे	
क) न्याय व्यवस्था	ड) सरकार	
प्रश्न 15) केंद्रीय कायदेमंडळाला	काय म्हणतात ?	(२)
अ) संसद	ब) विधानसभा	
क) विधान परिषद	ड) यापैकी नाही	(2)
प्रश्न 16) दुहेरी शासन संस्था असले	ल्या पद्धतीला काय म्हटले जाते ?	(२)
अ) संघराज्य	ब) एकात्मक	
क) घटनात्मक	ड) यापैकी नाही	(2)
प्रश्न 17) संविधानानुसार राज्यका	रभार केल्यास काय बळकट हात ?	(२)
अ) राजेशाही	ब) हुकूमशाही	
क) लोकशाही	ड) यापैकी नाही	(2)
प्रश्न 18) संविधानाच्या प्रस्तावने		(?)
अ) सरनामा	ब) मसुदा 	
क) कायदा	ड) यापैकी नाही रेक जन्मनी कर्जनम्पन अपने १	(2)
	त कोण नामदारी कार्यप्रमुख आहे ?	(?)
अ) राष्ट्रपती	ब) प्रधानमंत्री क रागकगानी	
	ड) उपराष्ट्रपती जन्म प्रसम्बर आहे १	(2)
प्रश्न 20) भारताचा समाजवाद को	णात्या अफारचा आरु : त्र) फेनियन प्रणाजनाट	(२)
	ब) फेबियन समाजवाद ड) यापैकी नाही	
क) भांडवलशाही	૭) વાયળા ગાઠા	

3

Offit. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

COL. N. Mating) VAP - co-ordinator

		COMMERC				e s
			: B.A III (2021			3 × -
S. N.	NAME OF STUDENT	Objective Examination (40 Marks)	Viva (10 Marks)	Total (50 Marks)	Grade	Signature of Student (Certificate Received)
1	Bharti Madhavi Dhanvijay	30	10	40	A	M. Bharti
2	Bhoyar Amol Diwakar	32	06	38	A	Abhabaz
3	Dhakate Rekha PusaRam	34	06	40	A	M. Brarti Abhoboz Rekha
4	Domne Tejaswini Vijayrao	28	10	38	A	Tessone
5	Gabhane Sarita Shankar	30	10	40	A	Sceriba
6	Kanhekar Vaibhav Vijay	32	08	40	A	vepales
7	Kowe mahavir Jagan	34	06	40	A	man
8	Lende, Sushmita Bhagwan	30	10	40	A	Sestuitalemele
9	Mamilwar Rupali Sanjay	30	10	40.	A	Bernaihour
10	Mankar Shivani Kishor	32	06	38	A	Smanch
11	Murade Aparna Ramesh	34	08	42	0.	Aprusaele
12	NagDeve Aniket Rajesh	34	08	42	0	Anordez
13	Narnawre Yogendra RajaRamji	32	06	38	A	- Daukozkoz
14	Naukarkar Pankaj UdaRam	32	06	38	A	Ynarue
15	Phate Utkarsh Prafull	30	10	40	A	was
16	Samarth Nitesh Vasantrao	28	10	38	A	upphite
17	Tale Shraddha Dinesh	30	10	40	A	Mez
18	Wasamwar Jaya Devram	32	08	40	A	Jeygolwasmisar
19	Wasnik Jayesh UdayBhanu	32	08	40	A	TEOSMIL

Opp. N. Phating) VAP-CO-ORDINATOR

(n-1)

 C_{2}

.

5

Offl. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

8

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था,नागपूर	
आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविष	सपुरा, महाल, नागपूर
राज्यशास्त्र विभागाद्वारे आयोजित मूल्यवर्धित प्र	माणपत्र अभ्यासक्रम
'' भारतीय संविधान आणि सामाजिक न	याय "
EDIIII T	
a si	
श्री / कु	यांनी
२०२१-२२ या शैक्षणिक सत्रात दि. ०१ फेब्रुवारी ते ०९ मार्च २०२२ दरम्यान राज	यशास्त विभागाद्वारे आयोजित केलेल्या
३० तासांच्या 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' या मूल्यवर्धित प्रमाणपत्र	। अभ्यासक्रमामध्ये सक्रिय सहभाग घेऊन
तो अध्यासक्रम पूर्ण केल्याबदल हे प्रमाणपत्र प्रदान करण्यात येत आहे.	
डॉ.निलेश फॉर्टग राज्यशास्त्र विभाग	डॉ.जगरीश हटवार प्राचार्य
डॉ.निलेश फटिंग राज्यशास्त्र विभाग भाईस् ॲण्ड कॉनर्स नाईट कॉलेज, नागपूर	आयाप आर्टस् ऑण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, नागपूर

Model Certificate B.A.-3

अहवाल

राज्यशास्त्र विभागामार्फत महाविद्यालयात Value added Certificate course in Indian constitution and Social Justice' शैक्षणिक सत्र २०२१-२२ ला सुरु करण्यात आलेला होता.

प्रादेशिक, राष्ट्रीय स्तरावर भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय हक्काला महत्वपूर्ण स्थान प्राप्त झालेले आहे. प्रत्येक देशाच्या संविधानात सामाजिक न्याय अधिकारांना महत्त्व देण्यात आलेले आहे. भारताच्या संविधानात ३९ (अ) कलम मध्ये सामाजिक न्याय अधिकारांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. विविध प्रादेशिक, राष्ट्रीय परिषदांमधून सामाजिक न्य्याय अधिकार यावर चर्चासत्र आयोजित करण्यात येत आहेत. समाजामधील गंभीर समस्यांचे निवारण भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारामार्फत केले जात आहे. विद्यार्थ्यांना संविधान भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकाराची जाणीव करून देण्याकरिता हा अभ्यासक्रम सुरु करण्यात आलेला होता.

विभागाचे नाव :	- Value added Certificate course in Indian constitution and Social Justice
सामन्वयकाचे नाव :	- डॉ. निलेश फटिंग
कालावधी :	- ३० तास
वेळ :	- प्रति मॉडूल २ तास
शुल्क :	- निःशुल्क
परीक्षा मध्यम :	- मराठी Objective type quostions : 50 marks

Objectives :

- भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय याबद्दल माहिती प्रसारित करणे.
- 2) भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकाराबाबत संवेदनशील बनविणे.
- भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय मूल्यांबाबत जागरूकता निर्माण करणे.
- विद्यार्थ्यांना प्रादेशिक व राष्ट्रीय संघटनांनी ओळख करून देणे.
- 5) भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय याबाबत सखोल ज्ञान विद्यार्थ्यांना देणे.
- भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारांचे मुल्यांकन करणे.
- भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय यांचा संबंध तपासणे.

Outcomes:

- हा अभ्यासक्रम पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्याला भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारांच्या तरतुदीची च्नागली जाणीव झाली.
- उपेक्षित आणि असुरक्षित समाजामधील घटकांना भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय संबंधित असलेल्या व्यक्तींना कायद्याचे विशेष स्वरूप व व्याप्ती यांची चांगली समाज झाली.
- 3) संविधानामधील भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय हक्काची समाज आली.
- 4) संविधानामधील सामाजिक न्यायाविषयी कठीण समस्यांचे समाधान झालेत.

- 5) भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारांच्या विविध पैलूंचे ज्ञान आले.
- 6) भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय हक्कांची जाणीव निर्माण करून देणारी यंत्रणा विद्यार्थ्यांना माहिती झाली.

OPING Dr. Nilerh Phating VAP CO-Ordinator

Arts and Commerce Night College | Chitanvispura, Mahal, Napgur.

Date: 27/01/2022

To, The Principal,

Arts and Commerce Night College,

Chitanvispura Mahal, Nagpur.

Subject: - Application for getting permission for Value Added Programs by English Department

Respected Sir,

With reference to the above mentioned subject, I undersigned would like to have permission for starting Value Added Programs as per the details given below:-

Sr. Class		Name	Course Co-ordinator	
1.	B.A 1 St year	Communication skills & Personality Development	Ku. Ashwini Patil	
2.	B.Com 1 St year	Communication skills & Personality Development	Ku. Ashwini Full	

These courses will be beneficial for the students as part of curriculum enrichment. So this is my humble request to grant permission to start Value Added Programs.

I shall be very thankful to you.

Thanking You.

Yours Sincerely

Alatil.

स्थापना : १९८४

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

फोन : 9423679964

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युगिअर व सिनिअर कॉलेज)

College Code : 131 E-mail : artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /____

दिनांक: 28/01/2022

To, The Course Co-Ordinator, Arts And Commerce Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

Subject: - Permission for starting Value Added Programs by English

Department.

Dear Madam,

As per your application dated 27.0**1**.2022 for starting Value Added Programs for English department. For the betterment of students and for their holistic development permission is granted for the conduction of Value Added Programs.

You are here by informed to take care that University/ Institute prescribed academic schedule should not get disturbed because of these courses and you are requested to maintain proper documentation of all coursed conducted like Notice, Time Table, Course Contents Attendance, Sample Certificates etc.

1

Off. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपुरद्वारा संचालित

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटनवीसपुरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनियर व सिनियर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/ /

Date: 29/01/2022

Notice

All the students of **B.A/B.Com Ist year** hereby informed to note that, Department of English has planned Value Added Programs for Academic Year 2021-22.

Details of Value Added Courses are:-

Sr. No	Class	Name	Time	Course Co-ordinator
1	B.A Ist year	Personality Development & Communication Skills	4.00 p.m to 5.00 p.m	Ku. Ashwini H. Patil
2	B.Com Ist year	Personality Development & Communication Skills	4.00 p.m to 5.00 p.m	Ku. Ashwini H. Patil

All students are instructed to note the same and participate in Value Added · Programs as attendance is mandatory for all the students.

VAP Co-ordinator.

6

Off. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपुरद्वारा संचालित आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटनवीसपुरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनियर व सिनियर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/ /

Date: 30/01/2022

Name of the VAP:- Communication Skills & Personality Development

Academic Year:- 2021 -2022 Duration: 4.00 to 5.00hrs.Class:- B.Com/B.A Ist year

VAP Co-ordinator: - Prof. Ashwini H. Patil

SYLLABUS /COURSE CONTENTS

Sr. No.	Course Content	Number of Hours
1	Personality development: Concept of personality, trait and types of personality, determinants of personality	2hour
2	Attitude: Concept, components, factors affecting attitudes	2hour
3	Self-esteem and self-confidence: concept, high and low self-esteem	2hour
4	Goal setting & time management: concept and identifying time wasters, techniques of time management	2hour
5	Communication: Meaning, overcoming communication barriers,	2hour
6	Techniques of effective communication: Para verbal communication skills	2hour
7	Interpersonal relationships: Types of interpersonal relationship	2hour
8	Tips to improve interpersonal relationship	2hour
9	Digital etiquette: ICT, e-mail etiquette, online etiquette.	2hour
10	Active listening skills and empathy	2hour
11	Ways to develop positive attitude	2hour
12	Ways to improve self-confidence	2hour
13	Importance of goals; SMART (Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time-bound) goals	2hour
14	Essentials of good communication	2hour
15	Non-verbal communication and body language	2hour

VAP Co-ordinator

Off. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

ŧ

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/ 1

DATE: 30/01/2022

DEPARTMENT OF ENGLISH

VALUE ADDED PROGRAMME : COMMUNICATION SKILLS & PERSONALITY DEVLOPMENT

SCHEDULE

S. N.	Date	Time	Course content
1	01/02/2022 to 02/ 02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Personality development: Concept of personality, trait and types of personality, determinants of personality
2	03/02/2022 to 04/02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Attitude: Concept, components, factors affecting attitudes
3	06/02/2022 to 07/02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Self-esteem and self-confidence: concept, high and low self-esteem
4	08/02/ 2022 to 09/02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Goal setting & time management concept and ways to improve self- confidence importance of goals, SMART (Specific, Measurable, Achievable, Realistic, Time- bound) goals
5	10/02/2022 to 11/02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Communication: Meaning, essentials of good communication, overcoming communication barriers
6 (	13/02/2022 to 14/02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Techniques of effective communication: Para verbal communication skills
7	15/02/2022 to 16/02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Interpersonal relationships: Types of interpersonal relationship
8	17/02/2022 to 18/02/2022	4.00 to 5.00 p.m.	Digital etiquette: ICT

ŧ

8	17/02/2022	4.00 to 5.00	Digital etiquette: ICT
	to	p.m.	
	18/02/2022		
9	20/02/2022	4.00 to 5.00	Verbal communication and body language
	to	p.m.	
	21/02/2022		
10	23/02/2022	4.00 to 5.00	Identifying time wasters
	to	p.m.	
	24/02/2022		
11	25/02/2022	4.00 to 5.00	Ways to develop positive attitude
	to	p.m.	
	27/02/2022		
12	28/02/2022	4.00 to 5.00	Techniques of time management
	to	p.m.	
	01/02/2022		
13	02/03/2022	4.00 to 5.00	Active listening skills and empathy
	to	p.m.	and and also many particular to an an analysis of the state of the sta
	03/03/2022	2.20 l	
14	05/03/2022	4.00 to 5.00	Tips to improve interpersonal relationship
	to	p.m.	
	06/03/2022		
15	07/03/2022	4.00 to 5.00	E-mail etiquette, online etiquettes
	То	p.m.	283
	08/03/2022		

A

VAP Coordinator

4

Offl. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

	•								•							_			٠			_							•	-	
		Va	alue	e Ac	dde	d Pr	rog	ran	nmi	e;	Con		inica TTEI				nd Po	erso	nali	ty D	eve	lopn	nent								
													AI (							1			1	t	1				1120		1
s. N.	NAME OF STUDENT	- 0102122	~ 02/02/22	w 02102122	212	0	07/02/22	~ 03/02/22	00 09/02/22	6 10/02/22	5 11/02/22	12/02/22	2 14/02/22	E 15702/22	5 17/02/22	18/02/22	5 21/02/22	22/02/25	1 23/02/22	23/20/42 2		26/02/		2 02/03/22	203/03/22	04/03/		2 07/03/22	0 8/03/.	60	8 10/03/22
1	Ansari Mohm Saddam Alihusain	P	P	P	P	P	ρ	A	P	P	P	P	P	р	P	P	P	р	A	P	P	A	1	P	A	P	P	P	P	P	P
2	Basunde Pritesh Vijay	P	P	P	A	·P	P	P	P	9	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	1	A	2	P	P	9	P	A	A	r
3	Bhaganagre Ritesh Shankarrao	P	P	P	A	Р	P	P	P	P	p	P	P	P	P	р	Þ	P	A	A	р	P	р	Ρ	A	A	P	P	9	p	Р
4	Bhajikhaye Pratibha Ruprao	Р	A	P	P	P	P	P	P	Ρ	P	P	P	ρ	р	P	Р	Р	P	P	P	P	Р	P	p	P	A	A	P	P	Р
5	Bhoge Nitesh Sunil	P	P	P	P	₽	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	A	A	P	₽	P	ρ	P	P	P	P	P	P	P	P
6	Bodele Gautam Prakash	P	P	P	P	•	p	P	P	P	P	P	P	P	Р	P	Р	P	ρ	P	P	P	P	Ρ	Ρ	P	12	P	P	P	P
7	Borikar Paras Amrut	₽	P	P	P	P	٨	A	P	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	ρ	P	P	P	P		p	P
8	Borikar Sakshi Ramesh	P	P	P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	A	P	Р	A	P	P	P	10	P	9	A	P	P	P	P	P	P	P
9	Buradkar Aayushri Govindrao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	lo	Þ	Р	P	P	A-	.n	ρ	P	Р	ρ	A	۴	P	P	Р	٣	p	P	P	P
10	Chaudhari Vishal Chandrabhan	P	P	A	P	P	P	P	٨	A	P	9	A	A	P	P	P	P	۰p	P	P	Ρ	P	P	P	q	P	p	A	p	P
11	Chavan Vaibhav Pramod	P	P	P	P	A	A	P	P	A	٠P	P	P	P	A	A	P	P	A	P	P	P	P	P	P	.P	P	P	P	P	P
12	Dahiwale Madhavi Moreshwar	P	P	P	P	Ρ	p	Р	P	Р	р	ρ	P	P	P	P	P	P	1		-	1	P	1	AN 1		f	-	4 P	2	1
3	Dambhare Rohit Praful	P	P	P	A	P	Р	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	-	-	P	1			_	1	P	P	P
4	Deshbhratar Akash Dilip	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	Ρ	P	P	P	P	A	-	P	P	P	P	1	-	-	1	2.	P	P
5	Dharmik Mayur Krishna	P	·A	P	1.	-	P	P	P	P	P	Р	A	P	Ρ	.P	P	·P	_	-	-	_	A	-		PA	-	_	PF		_
6	Dhawale Piyush Rajesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	F	P	F	2 1	PF	F	. 1	PI	PI	F

۶

k

-																															
17	Gadekar Rohan Hariram	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	A	0		1					-									1	
•	Ganvir Akashkumar		È				1	1	-	1.	1	n	m	P	P	P	P	P	A	P	P	A	·A	P	P	P	P	P	P	P	P
18	Dharmendra	P	A	P	P	P.	P	P	P	P	P	A	p	₽	P	P	P	P	P	f	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P
19	Ganvir Vikas Dhamendra	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	p	2	P	P	P	Þ	0	P	P	P	P	P	Þ	P		-	P
20	Guntewar Mohan Nandu	P	P	P	·P	P	P	P	.0	P	P	P	P	P	A	P	P	P	p	P		P	P	P	P				P	P	-
21	Haridas Prasanna Manoj	P	P		P	P	P	P	P	Ρ	P	P	P	P	P	A	P	P	P	-	P	-	-	-	-	P	P	P	P	P	P
22	Jadhav Puja Dipak	P	P	-	P	-	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A
1000	Kalmkar Kalpana	P	1		Ĺ		1		1		-	F	P	P	r	r	<u>r</u>	P	r	r	Nr.	P	A	p	cl	P	r	P	P	P	P
23	Harichandra	r	P	·P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
24	Kamble Atul Wamanrao	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	P		15	p		16	P			-	-
25	Kathane Tejasvi Rajkumar	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	12	P	P	P			P	r P	P	P	P	1	P	P		P	P		P
	Khapekar Chandrakant	0				1-1-				-	-	-	-	-	10	F	P	p	1	T.	P	P	P	P	P	P	A	P	ρ	P	P
26	Pandurang	P	P	Ρ	P	Ρ	P	·A	A	A	P	P	P	P	P	P	P	P	A-	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
27	Khobragade Kushal	P	P	P	0				~														-	-		1. A.	<u>.</u>	-	- <u>Mar</u>	-	~
	Asaram	-	r	10	P	A	-	·A	P	P	P	·A	P	P	P	P	ρ	ρ	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
28	Kinkar Suresh Dhaguji	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	ρ	P	P	A	A	A	P	P	P	P	P	A	p	P	P	P	P
29	Madavi Chandrabhan Panjabrao	P	P	P	P	P	P	p	P	P	.0	P	ρ	P	ρ		-	P	1125		-			1	-		F	<u> </u>	F	F	F
30	Mankar Kartik Kaju	-	P	-	1	P	P	P	-		P			-	1	A	Р	2.	P	P	Р	P	P	P	P	A	_A	Ρ	P	A -	۶
31	Mankar Rachana Suresh	P	P	P	P	P	P		A	AP	P	P	P	P	ρ	P	P	P	Ρ	P	A	A	P	P	P	P	P	P	A	P	P
	Maraskolhe Chetan				r			P	P	r	P	P	Р	Ρ	A	P	р	Ρ	P	P	₽	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P
32	Khushal	P	P	P	P	Ρ	Ρ	P	P	A	P	P	P	P	ρ	P	D	P		•	P	P	0	-	P	P	P	P	P		
33	Marjive Nikita Prakash	P	P	P	P	P	P	A	P		ρ	P	P	P	P		-		A	A			P	P	1		1	<u> </u>		P	P
34	Meshram Mukul Sanjay	P	P	P	P		-	A	-	1	P	A		P	P	P	.p	P	P	A	P	P	P	Ρ	Ρ	P	P	P	P	P	A
	Mungbhate Sanket		1	-		1	4	T.	H		_	H	P	P	P	P	P	P	P	P	Ρ	P	A	·P	P	P	P	P	P	P	P
35	Madhukar	P	P	P	P	P	P	P	P	A	p	P	P	P	P	P	A	P	Ρ	P	A	P	p	P	P	P	P	Р	P	~	P
	Nagdive Shivani Sunil	P	P	P	P	P	p	P	P	P	P	p	P	P	1	p	2	P	-	0	<u> </u>	P	· ·			1	1	1 N	1	A	r
	Nandeshwar Shilpa	P					-	-						1	À	15	9	P	·P	Ρ	Ρ	1	P	P	P	P	P	9	P	A	r
37	Dhanpal	Ţ	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	4	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
38	Nikhil Udaram Pandhare	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	ρ	·P	P	P	p	P	P	P				-	10	P	1	<u>.</u>		1
39	Nimje Switi Hiraman	P	10 m 1	_	_	_		P	P	P	P	P	A	P	P	P	A	-	1	1	1		P	1.0		P	r	P		P	P
40	Patil Sahebrao Ashok	p				P			_	-	P	P	P	P	·P	P	P	AP		-	P	p	P	A	<u>.</u>		P	P	P	P	P
41	82 (1997) - Start - March - Mar March - March	P	_	P		P.			_		P	P	P	p	P	P	P			P	P	P	Ρ	P	P	P	P	P	P	P	P
42	Shirke Priya Ajay	P	P	P	-	A	-	1.4		P	P	P	P	P	P	P		A	A.		P	P	P	P	P	Ρ	P	P	P	P	P
			1	_	-	1.1		1	-1	r I	1	$J \lesssim -$	_	r	r.	F	T	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P

43	Tale Pranay Gajanan	p	P	A	P	0	P	P	D	P	P	P	p	P	P	P	D	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P
44	Tembhekar Balitai Premlal	P	P	P	P	P	P	P	0	P	A	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
45	Thakre Rahul Ashok	P	p	P	P	A	A	p	p	P	P	P	P	P	P	P	.p	P	P	P	P	p	P	P	P	P	A	P	P	Г	P
46	Tikle Vaishnavi Nagesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	·P
47	Unhale Vaibhav Ashok	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	A	P	P	f
48	Walde Megha Purushottam	P	A	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	r	Р	P	ρ	P	A	A	P	P	P	P	.P	Р	Ρ	P	P	P
49	Warthi Akash Bapurao	P	P	P	P	P	A	A	P	P	P	p	P	P	Ρ	P	A	P	P	P	P	P	p	p	P	P	P	P	P	P	P

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

(VAP (0-ordinator)

1 - X

.

				_		_	_	-	-	-	-		_						_	_		•	_		-			-	-	-	
		Va	lue	Ad	lde	d P	rog	ran	nm	e:		Α	TTE	NDA	NC		nd P	erso	onal	ity l	Deve	elop	mer	nt							
			- 22			.,						B.Co	om	1 (2)	021-	22)	a			12			ĩ	1	1	e a	12		a	1	1
S. N.	NAME OF STUDENT	01/02/22	120	03/0	04/0		0/1.0	_			11/ 02/22	12/02/22	14/02/22	15702122	17/02/22	15/02/22	21/02/22	22/02/22	23/02/22	24/02/22	25/02/22	26/02/22	28/02/22	22/05/22	03/03/22	04/03/22	05/03/22	57/03/22	28/03/22	05/03/22	10/03/22
		1	2	-	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	Bangar Pranav Yashwant	P	P	P	P	P	P	A	A	r	P	P	P	P	P	A	A	P	P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	P	P	P
2	Bhairam Viki Dindayal	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	9	P	P	P	P	P	P	7	P	P	.A	A	P	P	P	P
3	Bhartele Akashay Biransing	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P	P	P	Ρ	P	P	A	P
4	Chaudhari Chandrashekhar Sukhdeo	P	P	P	P	P	P	P	P	Р	P	P	P	P	·P	P	P	P	P	P	Р	P	P	P	P	p	P	P	P	Р	P
5	Chaudhari Manish Ramesh	P	P	P	Р	P	P	P	ρ	P	٩	ρ	P	P	f	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A.	P	P	P	P	7
6	Chohan Komal Gangaram	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P	7	P
7	Dandhode Rahul Narayan	P	P	P	P		P	P	P	P	P	A	P	.P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A
8	Dharamthok Pratik Gajanan	P	P	P	P	P	P	P	۰P	P	Ρ	P	P	P	р	P	P	A	A	P	Ρ	P	P	p	P	P	P	P	₽	P	P
9	Dhote Nayan Khushal	P	P	P	P	P	P	P	P	1	P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	P	٩	P	P	P	A	P	P	P	P	P
10	Diwate Roshan Dinesh	P	P	P	P	P	P	P		19	P	P	P	P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	P	A	A	P	9	P	P	P
11	Gaigawali Priti Gautam	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	9	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	r	P	P
12	Gajghate Risha Dinesh	P	P	P	P	P	.A	P	P	P	Ρ	P	P	P	₽	P	P	ρ	٢	P	P	.ρ	P	P	P	P	P	P	P	9	P
13	Ghorpade Suraj Vasantrao	P	P	.P	P	P	P	P	P	P	·P	Р	P	P	P	P	P	P	ρ	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	9	P
14	Halmare Yogesh Shivshankar	P	P	P	P	ß	P	P	P	P	P	P	A	P	р	P	P	q	P	P	·P	P	P	P	P	P	P	۲	P	P	P
15	Jagtap Shubham Suresh	P	P	P	P	P	P	P	A	₽	P	P	P	P	·P	P	P	P	P	P	A	·P	P	P	P	A	A	P	P	P	Р
16	Khandarrao Kaustubha Sudhakar	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	Р	Ρ	٩.	Р	P	P	P	P	P	P	P	P	P	Ρ	P	P	P	P	P	P

.

17	Landekar Akash Bhagawat	2	P	9	P	P	P	P	9	P	P	P	P	P	P	P	P	9	P	P	P	P	P	·A	A	A	P	P	P	P	P
18	Milmile Aakash Purushotam	P	P	P	P	p			P	P	P	P	P	Ρ	P	A	A	P	P	P	P	P	P	P	P	• P	A	A	P	P	P
19	Nikeshwar Shubham Damodhar	P	P	P	P	P	P	A	ρ	.P	ρ	۴	P	P	P	A	A	P	ρ	P	Ρ	P	P	A	A	P	P	P	P	P	٢
20	Patale Harshdkumar Nanaji	P	P	P	P	.P	6	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	Ρ	P	P	P	P	Ρ	P	A	A	P	P	P
21	Patil Rohit Suryabhan	P	5	P	A	p	p	-	P	P	A	A	P	P	P	P	P	P	P	A	P	A	P	P	P	P	ρ	P	P	P	P
22	Paunikar Shubham Pandhari	P	P	-	P	P		P	P	A	P	P	P	Р	þ	P	p	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	P	A	٢	P
23	Qadeer Aalis Abbas Arsgad	P	P	P	·P	P	P	P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	Ρ	ρ	P	P	P	٩	P	P	A	A	P	P	p	P
24	Raut Jay Pundlik	P	P	F	P	P	A	p	P	P	P	P	P	ρ	7	P	P	P	·P	P	A	A	P	P	P	A	P	P	P	P	P
25	Rohade Rohit Vinayakrao	P	P	f	P	P	A	-	P	P	P	P	P	P	ρ	P	P	A	P	P	P	P	A	.P	P	P	P	P	P	+	r
26	Sahu Yash Hariprasad	P	P	P	P	P	1	Y	-	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	1	P	P	P	P
27	Sangade Akash Siddharth	P	P	P		9 P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
28	Sarode Akash Sanjay	P	-	_	P	F	PP	P	P	P	·F	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P
29	Shahu Himanshu Rupchand	P	P	P	P	P	P	ſ	p	P	A	P	Ρ	P	P	P	A	n	ρ	P	P	A	F	P	P	P	P	P	r	P	P
30	Sonkusare Swati	7	P	7	P	p	P	F	P	P	Ρ	P	P	P	P	P	P	P	P	P	p.	P	P	P	A	A	_	P	p	-	P
31		P	1	F	P	P	P	1	PR	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
32	Wasamwar Tushar Ashokrao	P	P	F		PP	P	F	¥ F	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	A	r	P	P	P	7	P	A	P	P

(VAP Co-ordinator)

٠

4

i.

2

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

Arts and Commerce Night College, Nagpur Department of English

Year:2021-2022

Name of VAP: Communication Skills & Personality Development

Question paper :-	Total Marks: 20
	Time:30 min
Date:-	
Note : All the questions are compulsory	
Each question carries 2 marks.	
1. The general categories of communications are –	
a. Speech, writing	*:
b. Printing	
e. Electronic communication	92e 40
d. All of the above	8
2 means no external, unnecessary details have to be in	ncluded, while means all the
significant and important details should be included.	
A. Accurate, complete	
B. Orderly, clear	
C. Accurate, clear	
D. Clear, complete	
3. Common kinds of narrative skills are –	
A. How to do something	
B. How something works	
C. Both a & b	
D. Arrange the information properly	19);
4 In English the same "You" is used for addressing a	nd
A. Youngers, elders	
B. Elders, equals	
C. Elders. Olders	
D. None of the above	14. 15
5. We have to utter the sentences in and pay attention	to the of the language
spoken.	
A Appropriate manner, fluency	
B. Appropriate context, cultural aspect	
C. Social aspect, appropriate context	
D. All of the above	
6 Select appropriate articles to fill in the blanks	
isrefutable permanent and absolute happiness?	Or better, what makes people
happy? good bank account, a good cook, and good diges	tion said, Jean Jacques Rousseau.

A. A; an B. An; the C. An; a D. An; an

7. Fill in the blanks

Good morning, ____ for calling.' ____ I help you Customer: Is my order ready? ____ you read out your bill number, please? Customer: Oh, its Could you ____ the line for a moment madam?Let me check it for you

A. I) Thank you ii) May iii) Could iv) hold

B. I) may ii) hold iii) thank you iv) could

C. I) hold ii) How iii) would iv) disconnect

D. I) please ii) can iii) can iv) hold

8. We communicate orally in two ways: ____ and ___

A) telephonic conversation; non verbal communication

B) verbal communication; face-to-face communication

C) face-to-face communication; telephonic conversation

D) verbal communication; nonverbal communication

9. Unclarified assumptions in communication can lead to ____ and ____

A) premature evaluation, poor listening

B) information overload, selective perception

C) lack of planning, physical barriers

D) confusions, misunderstanding

10. A resume needs conceptualization of your ____ and ____ all into one document.

A) objectives; experiences

B) projects; skills

C) accomplishments; experiences

D) skills; aims

11. Language of a memo should be ____ and ____ to understand.

A. Indirect, personal

B. Direct, concise

C. Lucid, easy

D. Concise, difficult

12. In letter writing, _____ indicates to the reader of the letter what the _____ is about.

A. Salutation, letter

B. Subject, notice

C. Body, memo

D. Subject, letter

13.____ is sent to a specific group of people whereas ____ may be meant for the general public.

A. Notice, memo

B. Memo, circular

C. Notice, circular

D. Circular, notice

14. The problem with proofreading is that you will have to be good at ____ and ____.

- A. Spelling, punctuation
- B. Pronunciation, spelling
- C. Punctuation, pronunciation
- D. Paraphrasing, spelling

15.In comprehension listening, to comprehend the ____, one requires a lexicon of ____ and all rules of ____ and ____ by which one can understand what others are saying.

(a) words, syntax, meaning, grammar

(b) Grammar, syntax, words, meanings

O word, meaning, syntax, grammar

(d) meaning, words, grammar, syntax.

16. While listening it is important to the right environment because it will help the _____ focus on what he is _____ and avoids ____.

(a) chance, reader, reading, distribution

(b) choice, speaker, speaking, disturbance

© choose, listener, listening, distraction

(d) change, writer, writing, discrimination

17. While communication with the ____, ___phrases and ____ have to be used in their _____ contexts.

- (a) customers, polite, expressions, appropriate
- (b) relatives, harsh, gestures, inappropriate
- © subordinates, impolite, impressions, true
- (d) audience, rude, dialogues, actual

18.Communication helps officials to ____ the employees.

- A. Eliminate
- B. Motivate
- C. Threaten
- D. Apprise

19. means checking whether the earlier stages of reading were followed promptly or not.

- A. Survey
- B. Question
- C. Read
- D. Review

20. The document that is used to communicate within the organization is called ____.

- A. Letter
- B. Memo
- C. E-mail
- D. Telex

(Ashvini H. Patil) VA.P (Obseinatas

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

S.N	Name of the Students	Marksheet:B.co	011(2021-22			
		Objective Examination (40 Marks)	Viva (10Marks)	Total (50Marks)	Grade	Signature of student (Certificate Received)
1	Aalis Abbas Arshad Qadeer	32	5	37	В	A. Qadece
2	Bangat Pranav Yashwant	30	7	37	В	Romo
3	Bhairam Viki Dindayal	28	6	34	В	bBleiran
4	Bhartele Akshay Biransine	32	6	38	В	Aghunteli
5	Chaudhuri Chandkashekhar Sukdev	32	8	40	Α	chandhrashekt
6	Chohan Koma IGangaram	34	7	41	A	Kan
7	Choudhari Manish Ramesh .	34	5	39	В	M. Chauda
8	Dandhode Rachul Narayan	35	6	41	A	D_
9	Dharamthok Pratik Gajanan	32	8	40	A	Pharonthe
10	Dhote Nayan Khushal	36	6	42	Α	N.K. Thete
11	Diwate Rashan Dinesh	34	5	39	В	Roshah Biwa
12	Galgawali Priti Gautam	30	6	36	В	R. Gallaler
13	Gajghate Risha Dinesh	36	9	45	0	R.D. Grajghute
14	Ghorpade Suraj Vasantrao	36	4	40	A	S. Gihor Par
15	Halmare Yogesh Shivshankar	34	4	38	В	Halmare
16	Jagtap Shubham Suresh	28	6	34	В	(DogteF
17	Khandarrao Kaustubh Sudhakar	38	8	46	0	(KKholue
18	Landekar Akash Bhagawat	30	8	38	В	Aren
19	Milmile Aakash Purushottam	32	6	38	В	
20	Nikeshwar Shubham Damodhar	36	6	42	A	Alloniknike Inlikkeshuur H.N.Pathe.
21	Patale Harshadkumar Nanaji	38	4	42	Α	H.N. Polla

38

...

	ARTS AND CC Value Added Programm	MMERCE N te : Personality Marksheet:B.c	Developmen	nt and commi	AGPUR unication	skills
22	Patil Rohit Süryabhan	34	4	38	В	Arieutel
23	Paunikar Shubham Pandhari	36	5	41	A	Alleutit
24	Raut Jay Pundrik	34	7	41	Λ	J. Rollf.
25	Rohade Rohit Vinayakrao	32	6	38	В	Fabrit
26	Sahu Yash Hariprasad	36	6	42	A	Unel
27	Sangade Akash Siddharth	34	4	38	В	Ande
28	Sarode Akash Sanjay	32	7	39	В	Stongade A.S. Sonode
29	Shahu Himanshu Rupchand	30	4	34	В	A.S. Sonode
30	Sonkusare Swati Mahendra	34	8	42	Â	SC- lesson
31	Tikle Bhavesh Rameshrao	34	6	41	Α	8: Sontusere
32	Wasamwar Tushar Ashokrao	32	4	36	В	Turbeman.

(STRATT. E. UILTA) VAP Co-Ordinater

÷

5

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

	Value Added Program	Marksheet:B.A				
S.N	Name of the Students	Objective Examination (40 Marks)	Viva (10Marks)	Total (50Marks)	Grade	Signature of students (Certificate Received)
1	Ansari Mohammed Saddam Ali Husain	32	5	37	В	M Ansari.
2	Baghagre Ritesh Shankarrao	30	7	37	В	R. S. Bhagang
3	Basunde Pritesh Vijay	28	6	34	В	Pritesh
4	Bhajikhaye Pratibha Ruprao	32	6	38	В	P. P. Patil
5	Bhoge Nitesh Sunil	32	8	40	A	N.S.Bhoge
6	Bodle Gautam Prakash	34	7	41	A	GBodele
7	.Borikar Paras Amrit	34	5	39	В	Paro Bri
8	Borikar Sakshi Ramesh	35	6	41	A	S. ROEikar
9	Borkar Ayushshree Govindarao, Buradkar	32	8	40	A	A. B. Buradke
10	Chaudhary Vishal Chandrabhan	36	6	42	A	Draughy
П	Chavan Vaibhav Pramod	34	5	39	В	Evens
12	Dahiwale Madhavi Moreshwar	30	6	36	В	M. M. Dahino
13	Dambhare Rohit Prafool	36	9	45	0	Bankhus.
14	Deshbhratar Akash Dilip	36	4	40	A	Hakash
	Dharmik Mayur Krishna	34	4	38	В	M. k Dharmil
16	Dhawale Piyush Rajesh	28	6	34	B	Lippet .
17	Gadekar Roshan Hariram	38	8	46	0	Fridekar
18	Ganveer Akashkumar Dharmendra	30	8	38	В	Ackash
19	Ganveer Vikas Dharmendra	32	6	38	В	Vikus .
20	Guntewar Mohan Nandu	36	6	42	A	nalida

..

	ARTS AND CO Value Added Programme	MMERCE N	IGHT COL	LEGE NA	GPUR	skills
	Value Added Programme	arksheet:B.A	1st (2021-22)	ina comme	inication	JKIIIJ
21	Haridas Prasanna Manoj	38	4	42	Α	BHO
22	Jadhav Pooja Deepak	34	4	38	В	poota.
23	Kalmkar Kalpana Harishchandra	36	5	41	A	ACT
24	Kamble Atul Wamanrao	34	7	41	A	Ackamble
25	Kathane Tejashwi Rajkumar	32	6	38	В	Tejasrik
26	Khaprkar Chandrakant Pandurang	36	6	42	A	रांद्रभेन 2011430
27	Khobaragade Kushal Asaram	34	4	38	В	(X)
28	Kinkar Suresh, Dhaguji	32	7	39	В	Okinlean
29	Madavi Chandrabhan Panjabrao	30	4	34	В	C. p. modvi
30	Mankar Karthik Kaju	34	8	42	A	No.
31	Mankar Rachana Suresh	34	6	41	A	ER.S. Marka
32	Maraskolhe Chetan Kushal	32	4	36	В	C. margateolle
33	Marjwe Nikita Prakash	32	7	39	В	Nikita Marsjiwe
34	Meshram Mukul Sanjay	30	4	34	В	Amestrony
35	Mungbhate Sanket Madhukar	34	8	42	A	Smughtatte
36	Nagdive Shivani Sunil	34	6	41	A	Shiwonu
37	Nandeshwar Shilpa Dhanapal	32	4	36	В	Bluis
38	Nimje Swita Hiraman,	32	6	38	В	Okane rikez
39	Pandhare Nikhil Udaram	36	6	42	Α	Nikhil. V. Condhere
40	Patil Sahebrao Ashok	38	4	42	Α.	
41	Sakharkar Jayshree Madan	34	4	38	В	जियसी महन सारवर
42	Shirke Priya Ajay	36	5	41	A	120. Shinke
43	Tale Pranay Gajanan	34	7	41	Α '	Proanay

	ARTS AND C Value Added Program		Developmen	t and commu		
44	Tekade Vaishnavi Nagesh Tikle	32	6	38	В	Diikle
45	Tembhekar Balitai Premlal	36	6	42	A	Bali
46	Thakre Rahul Ashok	30	7	37	В	RUgaker
47	Unhale Vaibhav Ashok	28	6	34	В	Pitter.
48	Walde Megha Purushottam	32	6	38	В	Meghan
49	Warthi Akash Baburao	32	8	40	A	Awardh

(Ashwini H. Patil) VAP Co-Ordinater

. *

..

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

Model Certificate B.A.-1

Model Certificate B.Com.-1

Summary Report

Along with Course Objectives & Outcomes

Report on a value-added certificate course in

PERSONALITY DEVELOPMENT AND COMMUNICATION SKILLS

Once a student has mastered English, there is no stopping her from studying further confidently and becoming more educated. A student who is fluent in English can pursue higher education in any part of the world. A strong grasp of communication skills improves self-esteem. It is the channel through which humans can project their thoughts and perceive the thoughts of others. English speaking is more than just an academic talent for students. It is a life skill that is best learned in the early stages of life. This course is our sincere endeavour to help our students acquire this life skill in their most formative of college life.

The Department of English of ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE Chitanvispura ,Mahal,Nagpur offers a certificate course in 'Personality Development and Communication Skills.' to the First semester students of B.A and B.Com . This course successfully enabled the learners to speak simple and short sentences in English language. It enabled the learners to infer and analyze using reading and listening skills. It also enabled the learners to write in English language and introduced the learners to the basic nature of language and language learning. All the modules were quite interactive and need based. The students were given ample opportunities to hone their English Communication Skills on their own.

The complete details of the course are given as follows

- 1. Title of the Certificate Course: 'Personality Development and Communication Skills.'
- 2. Duration of the Certificate Course: 01/02/2022 to 08/03/2022
- 3. Name of the Resource person: Prof. Ashwini H. Patil
- 4. Duration of the course: 30 Hours
- 5. Time: 2 hours a day for each module (4.00 pm to 5.00 pm)
- 6. Conducted For: First semester students of B.A and B.Com
- 7. Number of students:
- 8. Course Fees- No Fees will be charged from the students

9. Examination Pattern: 50 Marks MCQs

10. Learning Outcomes: After successful completion of this course the learners were able to develop skills to embrace change, handle setbacks, and thrive in dynamic work environments and build self-confidence, overcome self-doubt, and be able to assert oneself in professional settings. They were able to improve both verbal and non-verbal communication abilities, active listening, and expressing ideas effectively. They could be able to use the basics of language acquisition to learn the basic language skills. The learners were able to infer and analyze arguments, data, and information through written and oral compositions in English language. The learners were able to write and speak using simple sentence structures.

VAP Co-ardinatas

Alatil Ashvini H. Patil) Arts and Commerce Night College

Chitanvispurs, Mahai, Napgur.

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

Τо,

The Principal, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

Subject : Application for getting permission for Value Added Program by Commerce Department.

Respected Sir,

With reference to the above mentioned subject, I undersigned would like to have permission for starting Value Added Programs as per the details given below :-

Sr. No	Class	Name	Co-ordinator
1	B.Com. – II	G.S.T.	Prof. Priti S. Jais
2	B.Com III	Digital Marketing	Prof. Priti S. Jais

These courses will be beneficial for the students as part of curriculum enrichment. So, this is my humble request to grant permission to start Value Added Programs.

I shall be very thankful to you,

Thanking you,

Yours Sincerely.

(Triti Jais)

स्थापनाः १९८४

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

फोन : ६५३०६५२, २७४९००५

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज)

E-mail: artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /

दिनांक: 28 01 2022

Prof. Priti S. Jais, Commerce Department, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

Subject : Permission for starting Value Added Programs.

Dear Sir,

As per your application dated 27/01/2022 for starting Value Added Programs for Commerce Department. For the betterment of students and for their holistic development permission is granted for the conduction of Value Added Programs.

You are hereby informed to take care that University / Institute prescribed academic schedule should not get disturbed because of these courses and you are requested to maintain proper documentation of all course conducted like Notice, Time Table, Course Contents, Attendance, and Certificate etc.

Off. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

आर्टस् अँण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/ /

DATE:- 28/01/ 2022

NOTICE

All the students of B.Com. II & III, hereby informed you to note that, Department of Commerce has planned Value Added Programs for Academic Year 2021-22

Details of Value Added Course are:-

Sr. No	Class	Name	Coordinator		
1	B.Com. – II	G.S.T.	Prof. Priti S. Jais		
2	B.Com III	Digital Marketing	Prof. Priti S. Jais		

All students are instructed to note that same and participate in Value Added Programs as attendance is mandatory for all the students.

VAP Coordinator

6

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

DATE:- 31/01/2022

DEPARTMENT OF COMMERCE

NAME OF VAP :- DIGITAL MARKETING

Academic Year :- 2021-22 Duration :- 30 Hrs. Class :- B.Com.III VAP Coordinator : Prof. Priti S. Jais

SYLLABUS / COURSE CONTENT

Sr.No.	Course Content	Number of Hours
1.	डिजिटल मार्केटिंग ओळख	3 Hrs.
2.	डिजिटल मार्केटिंगची मूलभूत तत्वे	3 Hrs.
3.	डिजिटल मार्केटिंग कशी बनवाल	2 Hrs.
4.	डिजिटल मार्केटिंग सेवा	2 Hrs.
5.	डिजिटल मार्केटिंग कार्य कसे करते	2 Hrs.
6.	डिजिटल मार्केटींगचा उपयोग	2 Hrs.
7.	डिजिटल मार्केटिंग माध्यम कसे निवडाल	2 Hrs.
8.	आपल्या व्यवसायाकरिता वेबसाईट कशी तयार करावी	5 Hrs.
9.	डिजिटल माहिरात कशी कराल	5 Hrs.
10.	डिजिटल मार्केटिंगसाठी मनुष्यबळ कसे उपयोगात आणाल.	4 Hrs.

5

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

VAP Coordinator

A&C.N.C/

1

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/

1

DATE:- 27/01/ 2022

DEPARTMENT OF COMMERCE

Academic Year :- 2021-22 VALUE ADDED PROGRAMME SCHEDULE

Day	Date	Time	Course Content
1.	01/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
2.	02/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग ओळख
3.	03/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
4.	04/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंगची मूलभूत तत्वे
5.	05/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
6.	07/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
7.	08/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग कशी बनवाल
8.	09/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
9.	10/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग सेवा
10.	11/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
11.	12/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग कार्य कसे करते
12.	14/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
13.	15/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटींगचा उपयोग
14.	16/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
15.	17/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग माध्यम कसे
16.	18/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	- निवडाल
17.	21/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
18.	22/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
19.	23/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	- आपल्या व्यवसायाकरिता वेबसाईट
20	24/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	कशी तयार करावी
21	.25/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	1.4.1.0.5.1.5.2.0.0.0.2.4.1.1.2.0.00111.00502.2.0511
22	26/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	4
23	28/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	1
24	02/03/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल माहिरात कशी कराल
25	03/03/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	2017 B. GTRE SUIZAWERPY
26	04/03/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	12

27	05/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	
28	07/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	डिजिटल मार्केटिंगसाठी मनुष्यबळ
29	08/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	कसे उपयोगात आणाल.
30	09/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	

VAP Coordinator

2

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE NAGPUR DEPARTMENT OF COMMERCE Value Added Programme Examination Subject : Digital Marketing

Year :- 2021-2022

Time: 30 Minutes	Total Marks: 50
Class : B.ComIII	Date:
Name of Student :	

Note: 1) All questions are compulsory

2) Each question carries 2 marks.

1. Which of the following is the correct depiction of Digital Marketing?

1. E-mail Marketing

• •

2. Social Media Marketing

- 3. Web Marketing
- 4. All of the above
- 2. Which of the following is incorrect about digital marketing?
  - 1. Digital marketing can only be done offline
  - 2. Digital marketing cannot be done offline.
  - Digital marketing requires electronic devices for promoting goods and services.
  - 4. In general, digital marketing can be understood as online marketing, web marketing, and e-mail marketing.

3. Creative marketing can be defined as _____.

- 1. A marketing department entailing several employees.
- 2. The brand value of an organization.
- 3. A set of schemes undertaken by the organization for distributing the marketing material.
- 4. The marketing content and its inventive aspect.

4. Which of the following are essentially required to make a business case for content marketing?

- 1. Industry best practices.
- 2. Objectives and KPIs.
- 3. Impacts and challenges.
- 4. All of the above

In mobile marketing, the full form of LBS is ______.

- 1. Location-based service
- 2. List-based service
- 3. Lead-based service
- 4. None of the above

6. What is the need to analyze digital analytics?

- 1. For making better decisions related to the business
- 2. For generating higher revenue from the website
- 3. To define genuine customers for your business
- For appealing more users to drive more traffic

8. Which of the following is the correct name for Facebook's ranking algorithm?

1. Face Rank

 $\sum_{i=1}^{n}$

- 2. Edge Rank
- 3. Like Rank
- 4. Page Rank

9. Which of the following metric is used for tracking the status of email marketing?

- 1. Conversion Rate
- 2. Open Rate
- 3. Bounce Rate
- 4. All of the above

10. How many types of pillars do we have in digital marketing?

A. 1

- B. 2
- C. 3
- D. 4

11. Which of the following is the most common delivery channel in terms of mobile marketing?

- 1. Graphic
- 2. Text
- 3. Voice call
- 4. Search engine marketing

12. The main advantage of online advertisement is ______.

- 1. Low-cost promotional strategy
- 2. Online advertising is promotional as well as informational
- 3. Trackable
- 4. All of the above

13. Which of the following option will correctly give the success rate of the latest Facebook post?

- 1. Click-through and page views
- 2. Impressions and click-through
- 3. Likes and Impressions
- 4. Reach and engagement

14. The user session can be identified by the _____.

- 1. Authenticate users
- 2. IP Address
- 3. User Agent
- All of the above

15. Marketing refers to achieving marketing objectives through applying digital technologies such as web sites

- 1. Internet
- 2. digital
- 3. email
- 4. viral

16. Which of the following is the importance of e-marketing?

4 C-II

- a) Conversion Rate
- b) Open Rate
- c) Bounce Rate
- d) All of the above

18. The main advantage of online advertisement is ______.

- a) Low-cost promotional strategy
- b) Online advertising is promotional as well as informational
- c) Trackable
- d) All of the above

19. ____, social media, mobile apps, and other digital channels are all examples of digital marketing used by companies and companies.

- a) Search Engines
- b) Websites
- c) Emails
- d) All of the above

20. _____ is/are the main component(s) of digital marketing.

- a) SEO
- b) SMO
- c) SEM
- d) All of the above

(VAP Co-ordinator)

Off. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpus

10	9	00	7	6	5	4	ω	2	ц		Z	s s	
1000 C	15-05-2	1.000 1.0000				When The		TREA IN ST		-			
Lillare Prabha Ramesh	Kumbhare Khushboo Rajendra	Khambalkar Mukesh Suresh	Khadse Vedanshu Kamalakar	Kamble Prafull Prabhakar	Kadu, Pawan Govinda	Guddhe Rajat Sheshrao	Deshbhratar Rakesh Mahadeorao	Borekar Atul Prakashrao	Belkhede Abhay Mahadev.			NAME OF STUDENT	
P	P	P	D	J	5	P	D	P	5	щ	01	-02-2022	
7	σ	P	P	P	7	P	P	P	7	N	02	2-02-2022	~
J	5	9	P	P	P	5	P	5	7	ω	03	3-02-2022	/alu
7	D	0	P	P	0	ס	•	S	7	4	0	4-02-2022	Value Added Programme : डिजिटल मार्केटिंग (Digital ATTENDANCE : B.Com III (2021-22)
5	D	5	D	0	7	P	5	P	P	S	0	5-02-2022	ideo
•	7	P	5	D	P		D	9	P	6	0	7-02-2022	d Pro
Ρ		D	D	D	7	P	D	300	P	7	0	8-02-2022	AT
G	P		7	P	-	J	D	5	i en	∞	0	9-02-2022	
0	P	P		5	D	5	7	σ	7	9	1	0-02-2022	IDA
σ	P	P	D	•	5	7	-0	P	5	10	1	1-02-2022	
P	P	U	P	P	5	5	5	5	P	Ħ	1	2-02-2022	gramme : डिजिटल मार्केटिंग (D ATTENDANCE : B.Com III (202
P	D	σ	P	P	D	7	7	J	P	12		4-02-2022	ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ. ਸ.
3	P	P	P	7	7	P	P	7	P	٤		15-02-2022	n f
5	P	5	P	P	D	J	P	7	P	14		16-02-2022	≣ নু
5	P	J	P	5	P	P	•	7	P	15		17-02-2022	(20)
P	P	5	P		P	0	P	-3	P	16	1	18-02-2022	Digita 21-22)
	P	P		D	5	P	P	5	P	5		21-02-2022	ita 2)
P	P	5	P	5	7		P	7	P	18	-	22-02-2022	
J	P		D	5	P	-0	P	P	6	19	-	23-02-2022	Marketing)
P	P	σ	P	P	σ	7	P	5	P	20		24-02-2022	ceti
ح	P	σ	D	7	7	7	P		D	2		25-02-2022	ng
5	P	P	D	7	P	7	10	•	D	4	3	26-02-2022	1 –
P	7	5	5	5	5	7	v p	17	) 7	1	2	28-02-2022	1
P	P	5	D	D	P	7	-		0		24	02-03-2022	
σ	ì	G	P	P	0	うう				- U	25	03-03-2022	
-0	-0		0	P	7	) -	5 0	-		>	26	04-03-2022	
-0	D	10023	P	5		· 7	7 0	, -	5 T	2	27	05-03-2022	
5	7	1 70	P	P	7	> -	0 7		J G	0	28	07-03-2022	
Ъ	D	_		J	τ	) -	5 7	b -	0.7	C	29	08-03-2022	
5	7	_	0	0	7	) -	0 -	0 -		J	8	09-03-2022	2

15

.1

(VAP (e-ordinator)

RHON

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

Y

22	21	20	19	18	17	16	۲ ۲	14	13	12	۲
Wasnik Aman Sanjay.	Thakre [.] Dinesh pradip	Tate Sruti Ramesh	Surve, Vishal Balakrishna	Ramteke Amit Balakrishna	Pillewan Sahil Laxmikant	Paunikar Shyam Dwarkanath	Paunikar Laxmi Devarao	Patale Sameer Moreshwar	Parate Hrithik Gajanan	Meshram Prashik Ashok	Mahabhage Sneha Rameshrao
Ъ	C	5	Р	ρ	5	5	5	7	7	С	5
P	P	D	P		P		D	34 22	J	Ŋ	G
ρp	P.	с С	dd	P P	5	999	PI	2	19	D I	-
P	P	5		5		5	D D	5 D	d d		n n
•	P	5	p	σ	P	5	5	5	5	P	5
PP	79	5	pI	2	PI	C		2	5	J	чd
2	D D	q	p p	· P	5 P	P	e d	o o	5	r r	2
P	D	5	41	5	5	5	5	5	5	g	5
5	P	Ъ	7	5	5	3	5		5		5
7	P	P	5	19 ¹	5	5	2	5	5	5	G
7	5	2	0	Ъ	5	5	5	5		5	P
7	P	G	Р	5	5	5		5	5	5	7
5	64	2	•	D	5	Р	5		5	5	5
P	D	q	Ъ	2	5	5	5	5	D	5	5
	S	×	p	2	5	5	5	5		5	*
Ъ	C	Р	2	5	5	D	5		5	5	7
2	Ъ	5	5	Ø	P	0	*	5	2	(ay	5
5	3	5	5		5	5	2		5	C	5
5	5	2	5	5	d d		5		5	5	5
a	5	2	- 2	2	7	5	5			5	5
0	5	P	2	5	2	5	2	5	G	5	D
0	5	- 14	5	5	2	5	2	5 7	5	5	5
Ρ	0	0		00	*				D	5	2
5	5 .	2	2	D	2		0		C I	P	S
46	2	5	5	5		5 1	$\sim$		5	- to	2
2	5	q	<u>,</u>	P	12	) <u> </u>	ĩ	2		5	
2	5	q		5 7		_	-			5	5
~	5 7	5	7	2	7	0	5 7	5			P

1

	Valu	e Added Progra	mme : Digital	Marketing	JPUK	Э.
S. N.	NAME OF STUDENT	Objective Examination (40 Marks)	: B.Com III (202 Viva (10 Marks)	21-22) Total (50 Marks)	Grade	
1	Belkhede Abhay Mahadev.	32	08	40	A	About IAMA
2	Borekar Atul Prakashrao	24	07	31	ß	Abelline
3	Deshbhratar Rakesh Mahadeorao	30	07	37	A	
4	Guddhe Rajat Sheshrao	28	08	36	A	Rdething
5	Kadu, Pawan Govinda	34	06	40	A	Plantin
6	Kamble Prafull Prabhakar	30	09	39	A	gample
7	Khadse Vedanshu Kamalakar	26	08	34	B	
8	Khambalkar Mukesh Suresh	32	08	40		ORMate
9	Kumbhare Khushboo Rajendra	30	06	36	A	ARUMANIN KRUMANI
10	Lillare Prabha Ramesh	28	07	35	1000	01.1
11	Mahabhage Sneha Rameshrao	32	08	40	A	pullier
12	Meshram Prashik Ashok	28	07	35		Smer ushogo
13	Parate Hrithik Gajanan	30	08	38		Amestra
14	Patale Sameer Moreshwar	32	08	40	A	Apaleens Der 9
.5	Paunikar Laxmi Devarao	34	06	40	0	1
6	Paunikar Shyam Dwarkanath	28	08	36		laxmi .
7	Pillewan Sahil Laxmikant	26	09	-	24 N. 1	Spalenikari
8	Ramteke Amit Balakrishna	32	09	35	A	Rileure
•	Surve, Vishal Balakrishna	34		41	0	Arang
	Tate Sruti Ramesh	30	80	42	0 (	Barn
	Thakre Dinesh pradip	28	07	and the second		state
+	Wasnik Aman Sanjay		05	33	B	Alanuk
		26	05	31	B	Alanuk

Rejay (VAP Co-credinestor)

٠

5 4

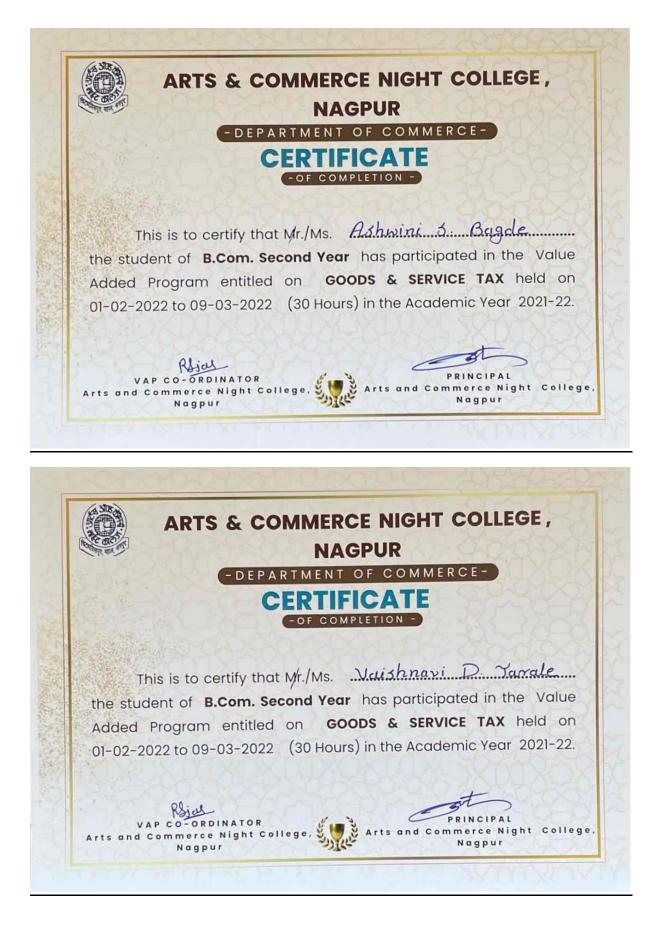
Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

-

Model Certificate B.Com.-2

REPORT ON

"VALUE ADDED PROGRAM IN GOODS & SERVICE TAX"

The Department of Commerce of Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur was organized a program in Goods & Service Tax for B.com II students. The main aim is to provide knowledge of the principles of GST and the new indirect tax regime. It helps create a common market in India with a uniform taxation system and curb tax evasion in the country. The laws for GST are far more stringent compared to the erstwhile indirect tax laws.

The complete details of the program are given as follows

Title of the Program: GOODS & SERVICE TAX

- 1. Duration of the Certificate Course:- 01/02/2022 To 09/03/2022
- 2. Duration of the course:- 30 Hours
- 3. Time:- 1 Hours a day for each content (4.00 pm To 5.00 pm)
- 4. Conducted for:- B.com II students
- 5. Number of students:- 09
- 6. Course Fees :- No fees will be charged from the students.
- 7. Examination Pattern :- MCQ (Marks 50)
- 8. Program Coordinator: Mrs. Priti S. Jais

Course Objectives:

- 1. To develop an easy understanding of the Indian taxation system.
- 2. To give information about the various dimensions of the Goods and Services Tax (GST).
- To Know the scope of GST taxation increasing day by day due to increasing economic activities and changes in rules from time to time.

Course Outcomes:

At the end of this course, students would be able to:

- 1. Student will be equipped with the knowledge of basic concepts of goods and service tax, CGST, SGCT, IGST, classification of goods and valuation rules.
- 2. Student will learn the basic procedures under GST incorporating the registration, filing of returns and payment of tax.

VAP Lo - crelinetor

Arts and Commerce Night College Chitanvispura, Mahal, Napgur.

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur. Τо,

The Principal, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

Subject : Application for getting permission for Value Added Program by Commerce Department.

Respected Sir,

With reference to the above mentioned subject, I undersigned would like to have permission for starting Value Added Programs as per the details given below :-

Sr. No	Class	Name	Co-ordinator
1	B.Com. – II	G.S.T.	Prof. Priti S. Jais
2	B.Com III	Digital Marketing	Prof. Priti S. Jais

These courses will be beneficial for the students as part of curriculum enrichment. So, this is my humble request to grant permission to start Value Added Programs.

I shall be very thankful to you,

Thanking you,

Yours Sincerely.

(Triti Jais)

स्थापनाः १९८४

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

फोन : ६५३०६५२, २७४९००५

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज)

E-mail: artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /

दिनांक: 28 01 2022

Prof. Priti S. Jais, Commerce Department, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

Subject : Permission for starting Value Added Programs.

Dear Sir,

As per your application dated 27/01/2022 for starting Value Added Programs for Commerce Department. For the betterment of students and for their holistic development permission is granted for the conduction of Value Added Programs.

You are hereby informed to take care that University / Institute prescribed academic schedule should not get disturbed because of these courses and you are requested to maintain proper documentation of all course conducted like Notice, Time Table, Course Contents, Attendance, and Certificate etc.

Off. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

आर्टस् अँण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/ /

DATE:- 28/01/ 2022

NOTICE

All the students of B.Com. II & III, hereby informed you to note that, Department of Commerce has planned Value Added Programs for Academic Year 2021-22

Details of Value Added Course are:-

Sr. No	Class	Name	Coordinator
1	B.Com. – II	G.S.T.	Prof. Priti S. Jais
2	B.Com III	Digital Marketing	Prof. Priti S. Jais

All students are instructed to note that same and participate in Value Added Programs as attendance is mandatory for all the students.

VAP Coordinator

6

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

DATE:- 31/01/2022

DEPARTMENT OF COMMERCE

NAME OF VAP :- DIGITAL MARKETING

Academic Year :- 2021-22 Duration :- 30 Hrs. Class :- B.Com.III VAP Coordinator : Prof. Priti S. Jais

SYLLABUS / COURSE CONTENT

Sr.No.	Course Content	Number of Hours
1.	डिजिटल मार्केटिंग ओळख	3 Hrs.
2.	डिजिटल मार्केटिंगची मूलभूत तत्वे	3 Hrs.
3.	डिजिटल मार्केटिंग कशी बनवाल	2 Hrs.
4.	डिजिटल मार्केटिंग सेवा	2 Hrs.
5.	डिजिटल मार्केटिंग कार्य कसे करते	2 Hrs.
6.	डिजिटल मार्केटींगचा उपयोग	2 Hrs.
7.	डिजिटल मार्केटिंग माध्यम कसे निवडाल	2 Hrs.
8.	आपल्या व्यवसायाकरिता वेबसाईट कशी तयार करावी	5 Hrs.
9.	डिजिटल माहिरात कशी कराल	5 Hrs.
10.	डिजिटल मार्केटिंगसाठी मनुष्यबळ कसे उपयोगात आणाल.	4 Hrs.

5

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

VAP Coordinator

A&C.N.C/

1

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/

1

DATE:- 27/01/ 2022

DEPARTMENT OF COMMERCE

Academic Year :- 2021-22 VALUE ADDED PROGRAMME SCHEDULE

Day	Date	Time	Course Content
1.	01/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
2.	02/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग ओळख
3.	03/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
4.	04/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंगची मूलभूत तत्वे
5.	05/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
6.	07/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
7.	08/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग कशी बनवाल
8.	09/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
9.	10/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग सेवा
10.	11/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
11.	12/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग कार्य कसे करते
12.	14/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
13.	15/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटींगचा उपयोग
14.	16/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
15.	17/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल मार्केटिंग माध्यम कसे
16.	18/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	- निवडाल
17.	21/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
18.	22/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
19.	23/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	- आपल्या व्यवसायाकरिता वेबसाईट
20	24/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	कशी तयार करावी
21	.25/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	 - mathematics and math 423(2) (million 2002) 2020 (
22	26/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	4
23	28/02/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	1
24	02/03/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	डिजिटल माहिरात कशी कराल
25	03/03/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	20147 III (2004) Suit Keeki (2024)
26	04/03/2022	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	

27	05/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	
28	07/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	डिजिटल मार्केटिंगसाठी मनुष्यबळ
29	08/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	कसे उपयोगात आणाल.
30	09/03/2022	4:00p.m.To 5:00p.m.	

VAP Coordinator

2

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE NAGPUR DEPARTMENT OF COMMERCE Value Added Programme Examination Subject : Digital Marketing

Year :- 2021-2022

Time: 30 Minutes	Total Marks: 50
Class : B.ComIII	Date:
Name of Student :	

Note: 1) All questions are compulsory

2) Each question carries 2 marks.

1. Which of the following is the correct depiction of Digital Marketing?

1. E-mail Marketing

• •

2. Social Media Marketing

- 3. Web Marketing
- 4. All of the above
- 2. Which of the following is incorrect about digital marketing?
  - 1. Digital marketing can only be done offline
  - 2. Digital marketing cannot be done offline.
  - Digital marketing requires electronic devices for promoting goods and services.
  - 4. In general, digital marketing can be understood as online marketing, web marketing, and e-mail marketing.

3. Creative marketing can be defined as _____.

- 1. A marketing department entailing several employees.
- 2. The brand value of an organization.
- 3. A set of schemes undertaken by the organization for distributing the marketing material.
- 4. The marketing content and its inventive aspect.

4. Which of the following are essentially required to make a business case for content marketing?

- 1. Industry best practices.
- 2. Objectives and KPIs.
- 3. Impacts and challenges.
- 4. All of the above

In mobile marketing, the full form of LBS is ______.

- 1. Location-based service
- 2. List-based service
- 3. Lead-based service
- 4. None of the above

6. What is the need to analyze digital analytics?

- 1. For making better decisions related to the business
- 2. For generating higher revenue from the website
- 3. To define genuine customers for your business
- For appealing more users to drive more traffic

8. Which of the following is the correct name for Facebook's ranking algorithm?

1. Face Rank

 $\sum_{i=1}^{n}$

- 2. Edge Rank
- 3. Like Rank
- 4. Page Rank

9. Which of the following metric is used for tracking the status of email marketing?

- 1. Conversion Rate
- 2. Open Rate
- 3. Bounce Rate
- 4. All of the above

10. How many types of pillars do we have in digital marketing?

A. 1

- B. 2
- C. 3
- D. 4

11. Which of the following is the most common delivery channel in terms of mobile marketing?

- 1. Graphic
- 2. Text
- 3. Voice call
- 4. Search engine marketing

12. The main advantage of online advertisement is ______.

- 1. Low-cost promotional strategy
- 2. Online advertising is promotional as well as informational
- 3. Trackable
- 4. All of the above

13. Which of the following option will correctly give the success rate of the latest Facebook post?

- 1. Click-through and page views
- 2. Impressions and click-through
- 3. Likes and Impressions
- 4. Reach and engagement

14. The user session can be identified by the _____.

- 1. Authenticate users
- 2. IP Address
- 3. User Agent
- All of the above

15. Marketing refers to achieving marketing objectives through applying digital technologies such as web sites

- 1. Internet
- 2. digital
- 3. email
- 4. viral

16. Which of the following is the importance of e-marketing?

4 C-II

- a) Conversion Rate
- b) Open Rate
- c) Bounce Rate
- d) All of the above

18. The main advantage of online advertisement is ______.

- a) Low-cost promotional strategy
- b) Online advertising is promotional as well as informational
- c) Trackable
- d) All of the above

19. ____, social media, mobile apps, and other digital channels are all examples of digital marketing used by companies and companies.

- a) Search Engines
- b) Websites
- c) Emails
- d) All of the above

20. _____ is/are the main component(s) of digital marketing.

- a) SEO
- b) SMO
- c) SEM
- d) All of the above

(VAP Co-ordinator)

Off. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpus

10	9	∞	7	6	5	4	ω	2	ц		7	<u>z ș</u>	
1000 C	15-05-2	1.000 1.0000				When The		TREA IN ST			e.		
Lillare Prabha Ramesh	Kumbhare Khushboo Rajendra	Khambalkar Mukesh Suresh	Khadse Vedanshu Kamalakar	Kamble Prafull Prabhakar	Kadu, Pawan Govinda	Guddhe Rajat Sheshrao	Deshbhratar Rakesh Mahadeorao	Borekar Atul Prakashrao	Belkhede Abhay Mahadev.			NAME OF STUDENT	
P	P	P	D	J	5	P	D	P	P	щ	0:	1-02-2022	
7	σ	P	P	P	7	P	P	P	P	2	0	2-02-2022	~
J	5	P	P	P	P	5	P	5	7	ω	0	3-02-2022	/alu
7	D	0	P	P	0	ס	•	S	7	4	0	4-02-2022	Value Added Programme : डिजिटल मार्केटिंग (Digital ATTENDANCE : B.Com III (2021-22)
5	D	5	D	0	7	P	5	P	P	S	0	5-02-2022	ideo
•	7	P	5	D	P		D	9	P	6	0	7-02-2022	d Pro
Ρ		D	D	D	7	P	D	300	P	7	0	8-02-2022	ogra
G	P		7	P	-	J	D	5	•	∞	C	9-02-2022	
0	P	P		5	D	5	7	σ	7	9	1	.0-02-2022	IDA
σ	P	Р	D	•	5	7	-0	P	5	10	1	1-02-2022	
P	P	U	P	P	5	5	5	5	P	Ħ	13	12-02-2022	gramme : डिजिटल मार्केटिंग (D ATTENDANCE : B.Com III (202
G	T	0	P	P	D	7	P	J	P	12		14-02-2022	8. C
3	P	P	P	7	7	P	P	7	P	ដ		15-02-2022	n f
5	P	5	P	P	D	J	P	7	P	14		16-02-2022	≣ নু
5	P	J	P	5	P	P	•	7	P	15		17-02-2022	(20)
P	P	U	P		P	0	P	-3	P	16		18-02-2022	Digita 21-22)
	P	P		D	5	P	P	5	P	17		21-02-2022	⁽²⁾
P	P	5	P	5	7		P	7	P	18	-	22-02-2022	
J	P		D	5	P	-0	P	P		19		23-02-2022	Marketing)
P	P	σ	P	P	σ	7	P	5	17	20		24-02-2022	(eti
ح	P	σ	D	7	7	7	P		D	1		25-02-2022	ŋŋ
5	P	P	D	7	P	7	10	•	D	4	3	26-02-2022	1 -
P	7	5	5	5	5	7	v p	17	) 7	1	2	28-02-2022	1
P	P	5	D	D	P	7	-		0		24	02-03-2022	
σ	Ň	G	P	P	0	うう			<u> </u>		25	03-03-2022	
-0	-0		0	P	7	) -	5 0	-		>	26	04-03-2022	
-0	D	10023	P	5		· 7	7 0	, -	5 T	2	23	05-03-2022	
5	7	1 0	P	P	7	> -	0 7		J G	C	28	07-03-2022	
Ъ	D	_		J	τ	) -	5 7	b -	0.1	G	29	08-03-2022	
5	7	_	0	0	7	) -	0 -	0 -	Ū -	J	30	09-03-2022	2

15

.1

(VAP (e-ordinator)

RHON

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

Y

22	21	20	19	18	17	16	۲ ۲	14	13	12	۲
Wasnik Aman Sanjay.	Thakre [.] Dinesh pradip	Tate Sruti Ramesh	Surve, Vishal Balakrishna	Ramteke Amit Balakrishna	Pillewan Sahil Laxmikant	Paunikar Shyam Dwarkanath	Paunikar Laxmi Devarao	Patale Sameer Moreshwar	Parate Hrithik Gajanan	Meshram Prashik Ashok	Mahabhage Sneha Rameshrao
Ъ	C	5	Р	ρ	5	5	5	7	7	С	5
P	0	D	P		P		D	34 22	b	Ŋ	G
ρp	P.	с С	dd	P P	5	999	PI	2	19	ר	-
P	P	5		5		5	D D	5 D	J a		n n
•	P	5	p	σ	D	5	5	5	5	D	5
PP	79	5	pI	2	PI	C		2	5	J	чd
2	D D	q	p p	· P	5 P	P	e d	o o	5	r r	2
P	D	5	41	5	5	5	5	5	5	g	5
5	P	5	7	5	5	3	5		5		5
7	P	P	5	19 ¹	5	5	2	5	5	5	G
7	5	2	0	Ъ	5	5	5	5		5	P
7	P	σ	Р	5	5	5		5	5	5	7
5	64	2	•	D	5	Р	5		5	5	5
P	D	q	Ъ	2	5	5	5	5	D	5	5
	S	×	p	2	5	5	5	5		5	*
Ъ	C	Р	2	5	5	D	5		5	5	7
2	Ъ	5	5	Ø	P	0	*	5	2	(ay	5
5	3	5	5		5	5	2		5	C	5
5	5	2	5	5	d d		5		5	5	5
a	5	2	- 2	2	7	5	5			5	5
5	2	P	7	5	c,	5	2	5	G	G	0
0	5	- 14	5	5	2	5			5	5	5
Ρ	0	0		00	*				D	5	2
5	5 .	2	2	D	2		0		C I	P	S
46	2	5	5	5		5 1	$\sim$		5	- to	2
2	5	q	<u>,</u>	P	12	) <u> </u>	ĩ	2		5	
2	5	q		5 7		_	-			5	5
~	5 7	5	7	2	7	0	5 7	5			P

1

	Value	e Added Progra	mme : Digital	Marketing	JPUK	Э.
S. N.	NAME OF STUDENT	Objective Examination (40 Marks)	: B.Com III (20) Viva (10 Marks)	21-22) Total (50 Marks)	Grade	
1	Belkhede Abhay Mahadev.	32	08	40	A	About IAMA
2	Borekar Atul Prakashrao	24	07	31	ß	Abelline
3	Deshbhratar Rakesh Mahadeorao	30	07	37	A	
4	Guddhe Rajat Sheshrao	28	08	36	A	Rdething
5	Kadu, Pawan Govinda	34	06	40	A	Planty
6	Kamble Prafull Prabhakar	30	09	39	A	gample
7	Khadse Vedanshu Kamalakar	26	08	34	B	
8	Khambalkar Mukesh Suresh	32	08	40		ORMate
9	Kumbhare Khushboo Rajendra	30	06	36	A	Manaum KRumme
10	Lillare Prabha Ramesh	28	07		A	01.1
11	Mahabhage Sneha Rameshrao	32	08	35	A	pullier
12	Meshram Prashik Ashok	28	07	40		Smer ushog
13	Parate Hrithik Gajanan	30	08	35		Amestra
4	Patale Sameer Moreshwar	32	12.5 0.62	38	A	Apaleens Deer 9
.5	Paunikar Laxmi Devarao	34	08	40	2064	they I
6	Paunikar Shyam Dwarkanath	28	06	40		laxmi
7	Pillewan Sahil Laxmikant		08	36	A	S-Palenikari
в	Ramteke Amit Balakrishna	26	09	35	A	Filence
-		32	09	41	0	Arang
	Surve, Vishal Balakrishna	34	08	42	0	Marin
	Tate Sruti Ramesh	30	07	37	A	state
+	Thakre Dinesh pradip	28	05	33	B	Allanuk
	Wasnik Aman Sanjay	26	05	31	B	Alanul

Rejay (VAP Co-credinestor)

٠

5 4

Offi. Principal Arts and Commerce Night College Mahal, Nagpur.

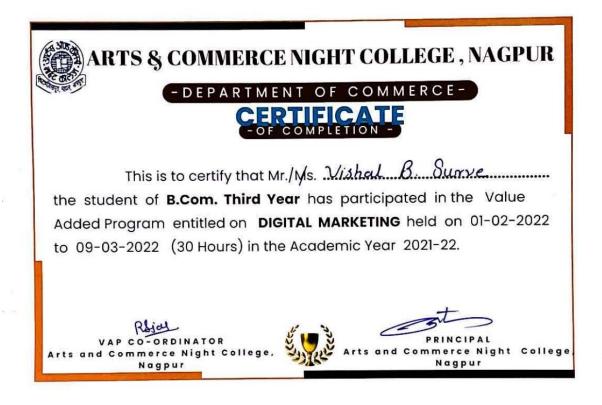
100

Model Certificate B.Com.-3

REPORT ON

"VALUE ADDED PROGRAM IN DIGITAL MARKETING"

The Department of Commerce of Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur was organized a program in Digital Marketing for B.com III students. This course familiarize students with an understanding of how the digital media works and develop the critical insights necessary to succeed in e-commerce and digital and social media marketing. It can provide with the knowledge and skills required to succeed in this competitive industry. It provides a thorough understanding of the concepts, methods, and tools of digital marketing that students can apply to assist companies in connecting with their target market and achieving their marketing objectives.

The complete details of the program are given as follows

- 1. Title of the Program: Digital Marketing
- 2. Duration of the Certificate Course:- 01/02/2023 To 09/03/2023
- 3. Duration of the course:- 30 Hours
- 4. Time:- 1 Hours a day for each content (4.00 pm To 5.00 pm)
- 5. Conducted for:- B.com III students
- 6. Number of students:- 06
- 7. Course Fees :- No fees will be charged from the students.
- 8. Examination Pattern :- MCQ (Marks 50)
- 9. Program Coordinator: Mrs. Priti S. Jais

Course Objectives:

- 1. To familiarize students with the concept of digital marketing and its current and future evolutions.
- 2. To equip students with the ability to understand and subsequently create strategic and targeted campaigns using digital media tools.
- 3. To Make the students aware of the importance of Digital Marketing in current environment.
- 4. To educate students in the area of Digital Marketing.

Course Outcomes:

At the end of this course, students would be able to:

- 1. Understand the concept of digital marketing and its real-world iterations
- 2. Articulate innovative insights of digital marketing enabling a competitive edge
- 3. Understand how to create and run digital media based campaigns
- 4. Identify and utilise various tools such as social media etc.

VAP co-ordinator

Arts and Commerce Night College Chitanvispura, Mahal, Napgur.

cinal

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahai, Nagpur.

मा.प्राचार्य, आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल,

नागपूर

विषय :- मराठी विभागातर्फे 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याबाबत

महोदय,

उपरोक्त विषयानुषंगाने विद्यार्थी बोलत असलेल्या मराठी वाक्याची व्याकरण दृष्ट्या विद्यार्थ्यांना माहिती व्हावी, या उद्देशाने बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थांसाठी सत्र २०२२-२३ मध्ये मराठी विभागाने 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित करण्याचे ठरविले आहे. येत्या ०१ फेब्रुवारी २०२३ पासून प्रस्तुत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याची मराठी विभागाला परवानगी द्यावी ही विनंती.

नागपूर

दिनांक :- २५ जानेवारी २०२३

आपला विश्वास् डॉ. ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग

प्रति,

स्थापना : १९८४

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

फोन : 9423679964

R-in: 2 (0/09 2022

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज)

College Code : 131 E-mail : artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /____

प्रति,

डॉ. ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

संदर्भ :- २५ जानेवारी २०२३ चे आपले पत्र

विषय:- 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याच्या परवानगीबाबत.

बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी मराठी विभागातर्फे आपण 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरु करण्याची परवानगी मागितली आहे. विद्यार्थी बोलत असलेल्या मराठी वाक्याची व्याकरण दृष्ट्या विद्यार्थ्यांना माहिती होणे या दृष्टीने असा अभ्यासक्रम सुरु करणे महत्त्वाचे आहे. या पत्रान्वये प्रस्तुत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम २०२२-२३ या सत्रात सुरु करण्याची परवानगी मराठी विभागाला देण्यात येत आहे.

दिनांक :- २७/०१/२०२३

Bon

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

सत्र २०२२-२३

मराठी विभाग बी. ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभासक्रम

सूचना

आपल्या महाविद्यालयातील बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना सूचित करण्यात येते की,मराठी विभागाने 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित केला आहे. ज्या विद्यार्थ्यांना या अभ्यासक्रमासाठी आपली नावे नोंदवायची आहेत त्यांनी डॉ. ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग यांच्याशी दिनांक ३० जानेवारी २०२३ पर्यंत संपर्क साधावा.

Stubbert

डॉ.ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग दिनांक : २८/०१/२०२३

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

मराठी विभाग

बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभासक्रम वेळापत्रक २०२२-२३ (०१ फेब्रुवारी ते ०९ मार्च २०२३)

वेळ	दिवस
सायंकाळी ४:०० ते ५:००	सोमवार,मंगळवार ,बुधवार,गुरुवार,शुक्रवार,शनिवार

टिप : वेळापत्रकात ऐनवेळी मराठी विभागातर्फे आवश्यक कारणासाठी बदल संभाव आहे. तसी सूचना विभागाद्वारे विद्यार्थ्यांना दिली जाईल.

R. 2(109/2023

Shibton

डॉ.ओमप्रकाश पंचभाई मराठी विभाग

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispues Mahal, Negpur.

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

मराठी विभाग बी.ए. द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभासक्रम विषय : मराठी

अभ्यासक्रमाचे नाव : वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार

प्रस्तावना :

1.

मराठी ही महाराष्ट्राची राजभाषा आहे.भाषेच्या अभ्यासामुळे विद्यार्थ्यांची वैचारिक क्षमता वाढते.त्यांच्या जिवनदृष्टीचा आणि व्यक्तिमत्त्वाचा सर्वांगीण विकास होतो.मराठी भाषा व साहित्याच्या अभ्यासाचे हेच महत्त्व आहे. विद्यार्थ्याची अभिरुची,आस्वद क्षमता व सौंदर्यदृष्टी विकसित करणे हे त्या त्या भाषेतील साहित्याच्या अभ्यासाचे उद्दिष्ट असते.

कला शाखेतील विद्यार्थ्यांना;वाक्य म्हणजे सार्थ शब्द समूह, ज्यातून कोणतातरी आशय (विचार किंवा भावना) व्यक्त केलेला असतो.वाक्यातील शब्द विशिष्ट क्रमाने एकमेकांशी कसे संबंधित असतात,वाक्यातील शब्दांचा क्रम बदलला तर काय होऊ सकते या उद्दिष्टाने प्राचार्यांच्या परवानगीने बी.ए.प्रथम व द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या प्रमाणपत्र अभासक्रमाची निर्मिती करण्यात आली.हा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम ऑगस्ट ते ऑक्टोंबर या महिन्यात राबवण्यात येईल.

आजचे कला शाखेचे विद्यार्थी,स्पर्धा परीक्षांचे विद्यार्थी ,शिक्षक ,पत्रकार,साहित्यिक ,संशोधक,व्विविध कार्यालयात काम करणारे कर्मचारी,मुद्रितशोधक वेगवेगळ्या क्षेत्रात कार्यरत राहतील त्यांच्यासाठी तसेच निर्दोष मराठी लेखन, भाषण व संभाषण करण्यासाठी हा अभ्यासक्रम उपयोगाचा ठरेल.

उद्दिष्टे :

१. वाक्याची रचना जाणून घेणे.

२. वाक्यप्रकारानुसार भाषेचे महत्त्व जाणून घेणे.

३. वाक्यरुपांतरची ओळख करून घेणे.

४. आशयपूर्ण,अर्थपूर्ण वाक्यरचना कशी करावी,याचा अभ्यास करणे.

पात्रता : बी.ए.द्वितीय वर्षाचे विद्यार्थी

कालावधी व शिकविण्याचे तास :

३० दिवस, प्रत्येक दिवसी ऐक तास (०१ फेब्रुवारी ते ०९ मार्च २०२३)

परीक्षा : ५० गुणाची परीक्षा घेतली जाईल. त्यात तोंडी व लेखी असे दोन भाग असतील.विद्यार्थांना मिळणाऱ्या अंतिम श्रेणीची विभागणी खालीलप्रमाणे राहील.

अ.क्र.	गुणवत्ता	श्रेणी	गुण
٤.	अव्वल	O Grade	७०% च्या वर
२.	प्रथम श्रेणी	A Grade	६०% ते७०%
3.	द्वितीय श्रेणी	B Grade	५०% ते६०%
Υ.	उत्तीर्ण	C Grade	४०% ते५०%
4.	अनुत्तीर्ण	F Grade	४०% च्या खाली

अभ्यासक्रम

घटक – १

वाक्यविचार

- १. विभक्तीचे काराकार्थ
- २. विभक्ती म्हणजे काय.
- ३. विभक्तिप्रत्यय
- ४. उपपदार्थ
- घटक २

वाक्याचे प्रकार

१. वाक्याच्या अर्थावरून

- १. विधानार्थी वाक्य
- २. प्रश्नार्थी वाक्य
- ३. उद्गारार्थी वाक्य
- ४. होकारार्थी वाक्य
- ५. नकारार्थी वाक्य

२. वाक्याच्या अर्थावरून

- १. स्वार्थी वाक्य
- २. आज्ञार्थी वाक्य
- ३. विध्यर्थी वाक्य
- ४. संकेतार्थी वाक्य

३. वाक्याच्या रचनेवरून

- १. केवळ वाक्य
- २. संयुक्त वाक्य
- ३. मिश्र वाक्य

वाक्यरुपांतर

brui डा. हारे हा. पंचमाई)

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispon, Mahal, Nagpur.

16	17	16	5	*	13	IJ	11	5		8	7	6	s	*	w	2	1		ž v
Meshram Mukul Sanjay	Madavi Chandrabhan Paniabrao	Khapekar Tajeshree Pandurang	Khapekar Chandräkant	Kathane Tejasvi Rajkumar	Haridas Prasanna Manoj	Guntewar Mohan Nandu	Ganvir Vikas Dhamendra	Dilip Deshbhratar Akash	Dharmik Mayur Krishna	DhagujiKinkar Suresh	Dambhare Rohit Praful	Dahiwale Madhavi Moreshwar	Chavan Vaibhav Pramod	Chaudhari Vishal Chandrabhan	Borikar Paras Amrut	Bhoge Nitesh Sunil	Bhajikhaye Pratibha Ruprao		NAME OF STUDENT
•	P	P	P	0	P	p	P	P		P	P	p	P	P		9	q	-	01-02-2022
P	P	P	P		P	p	P	d	q		P	P	P	P	P	P	P	N	02-02-2022
~	5	-	P	P	P	P	0	P	P	¢	P	p	9	P	d	d	d	3	03-02-2022
P	P	P	P	P	P	P	p	P	p	P	1	p	q	P	J	d	d	•	04-02-2022
-	-0	P	•	->	P	P	P	•	P	P	P	P	P	•	P	P	P	3	05-02-2022
P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	7	P	P	P	•	P	•	07-02-2022
P	P	P	P	P	7	P	P	-0	P	P	P	-	P	-	P	P	P	1	08-02-2022
P	P	-	P	P	P	P	•	P	J	P	P	P	P	P	P	P	-	8	09-02-2022
•	P	-	P	-	-	P	-	P	P	P	P	-0	5	-0	•	P	->	•	10-02-2022
0	•	•.	P	7	P	P	P	P	7	-	0	7	P	P	P	P	5	5	11-02-2022
P	4	P	P	P	P	P	P	P	7	P	P	P	5	P	P	P	•	=	12-02-2022
P	P	P	P	7	2	-	-0	P	0	75	-	P	•	σ	P	-0	P	12	14-02-2022
D	4	-	5	P	-	P	-	-0	P	P	8	5	-0	-0	P	P	P	13	15-02-2022
-	-	-	P	P		-	-8	-0	0	-0	-0	-3	7	P	-	P	P	-	16-02-2022
8	P	P	P	r	P	P	P	P	•	P	P	to	P	P	P	•	P	15	17-02-2022
	P	P	9	P	P	P	P	P	P	7	P	D	0	P	P	P	P	16	18-02-2022
P	P	P	P		-	P	P	P	P	P	P	P	P	-0	P	P	•	17	21-02-2022
P	P	P	-	P	-	P	P	P	P	P	P	-	P	-	P	-	-	18	22-02-2022
P	P	P	P		P	P	P	•	P	P	P	8	P	-	P	0	P	19	23-02-2022
0	q	9	P	2	P	-	P	-0	-	P	-0	-	P	P	0	P	-0	20	24-02-2022
0	P	P	-0	-	-	P	d o	P	P	-	P	P	P	P	8	8	P	2	25-02-2022
~	*	-0	-0	-0	-	P	-0	P	P	-		7	-	-0	-	P	P	8	26-02-2022
q	P	-	P	2	P	P		P	P	P	4	P	2	P	0	P	-	23	
	P	E		P				-		-	-	P	-	-		-	-	2	28-02-2022
p p	P	P	-		PP	PP	P	P		PP	PP		P	4		P	0	+	02-03-2022
	P	-	P	P	P		PF	P	P	0	-	-	PP	9	P	~	0	25 2	03-03-2022
P	P	P	PP	PP	-	PP	PP	PP	-	-	PP	-	+	+-	P	-	+	8	04-03-2022
		-	-	-	-	-	-	-	P	•	2	5			9		-	+-	03-03-2022
P	PP	P	P		P	-	-	P	P	-	-	-	P	+	2	-	P	+-	01-03-2022
	-	-	F	-	PI	4	2	PP	P	P	4	P	-	·	2	2	P	8	08-03-2022
P	P	A	P	P	P	P	10	1		P	P			P	2	P	P	8	09-03-2022

Value Added Programme : वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार

ATTENDANCE B.A.-II (2022-23)

Ne. z s NimieSwitiHiraman Nandeshwar Shilpa Dhanpal Mungbhate Sanket Madhukar Pandhare Nikhil Udaram Patil Sahil Sunil Patil Sahebrao Ashok **Unhale Vaibhav Ashok** Taywade Rahul Vasnta Warthi Akash Bapurao Walde Megha Purushottam Tembhekar Balitai Premlai NAME OF STUDENT -01-02-2022 , . D D J N 02-02-2022 D J P D -, D w 03-02-2022 D . 04-02-2022 -D S 05-02-2022 , D J -0 07-02-2022 D D O D -1 08-02-2022 O Ð 09-02-2022 10-02-2022 • Ø . U J σ 11-02-2022 P D σ = 12-02-2022 σ T 14-02-2022 Ø D P -0 . 15-02-2022 Ъ D • 16-02-2022 Ø U 17-02-2022 • 18-02-2022 -0 U 21-02-2022 O ъ D С Ø 22-02-2022 23-02-2022 P -0 * D 24-02-2022 σ U Ð D 25-02-2022 -26-02-2022 + --0 б D -28-02-2022 б P D -D 02-03-2022 D D -0 Ъ O 03-03-2022 D 04-03-2022 . • 05-03-2022 --07-03-2022 D .0 -08-03-2022 09-03-2022

Si. 24.51. Unante

Principal Arts & Commerce, Night College Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

init.

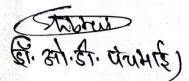
आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणविसपुरा महाल नागपुर मराठी विभाग

वर्ष २०२२-२३

अभ्यासक्रमाचे नाव -'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार'

	प्रश्नपत्रिका	
ऐकून गुण : ४०	的时代的名词	वेळ : ३० मिनिट
सूचना :-१. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.	1. · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	
२.प्रत्येक प्रश्नाला दोन गुण आहेत.		
१. वाक्याचा प्रकार कोणता ते सांगा ? ' जे चकाकत	ते ते सोने नसते.'	
१. संयुक्त वाक्य २. मिश्र वाक्य	३. केवल वाक्य	४. गौण वाक्य
२. 'समोसे चांगले झाले आहेत' या वाक्याचे उद्गारा	र्थी रूप कसे होईल ?	
१. समोसा ?चांगला झालाय.	२. वा! मस्त झालेत सम	गेसे !
३. चांगले लागतात समोसे !	४. समोसे, नाही बुवा च	ांगले.
३. 'सर्कशीत काम करणाऱ्या प्राण्यांचे हाल मला ब	घवत नाही' वाक्य प्रकार ओ	ळखा.
१. संयुक्त वाक्य २. मिश्र वाक्य	३. केवल वाक्य	४. गौण वाक्य
४. 'पळत पळत गेलो तरी गाडी चुकलीच.' वाक्या	वा प्रकार ओळखा.	
१. मिश्र २. केवल	३. संयुक्त	४. शुद्ध
५. संकेता चा अर्थ निघण्याच्या क्रियेस	म्हणतात.	
१. स्वार्थी २. विध्यर्थी	३. संकेतार्थी	४. आज्ञार्थी
६. 'तानाजी लढत होता आणि तो पडला.' हे वाक्य	। कोणत्या प्रकारचे आहे ?	
१. मिश्र २. केवल	३. संयुक्त	४. साधे
७. मिश्र वाक्य ओळखा.		
१ माणूस कधीही पूर्णपणे वाईट किंवा पूर्ण	र्षिणे चांगला असत नाही.	
२. जे एका हाताने दिला आहे, ते दुसऱ्या	हाताला कळू देऊ नकोस.	
३. समाज हा शत्रू मानून काम करता येणार	The second s	
४. केवळ तळमळ वाटल्याने लोक जीवनाल	त परिवर्तन होत असतं.	
८. 'आजचा पेपर खूप सोपा आहे'- या वाक्याचे नव	कारार्थी वाक्य कोणते ?	
१. आजचा पेपर फार अवघड नाही.	२. आजचा पेपर	खूप अवघड नाही.
३. आजचा पेपर अजिबात अवघड नाही.	४. आजचा पेप	र बराचसा अवघड नाही.
९. खालील विध्यर्थ वाक्य कोणते आहे ? अचूक प	र्याय निवडा	
१. काल चांगला पाऊस पडला.	२. काल चांगल	ा पाऊस पडला काय ?

४. पाऊस चांगला पडू दे. ३. पावसा चांगला पड. १०. प्रधान वाक्यातील एखाद्या नामाची किंवा सर्वनामाशी संबंध असणाऱ्या वाक्यास......म्हणतात. १. सर्वनाम वाक्य २. विशेषण वाक्य ४. करणरूपी वाक्य ३. नाम वाक्य ११. 'माझा चष्मा आण' या वाक्यातील' आण' हे कोणते क्रियापद आहे ? २. विष्यर्थ ४. विधानार्थ १. संकेतार्थ ३.आज्ञार्थ १२. पुढील विधानातील प्रधान वाक्य ओळखा.' तुला नोकरी मिळाली हे चांगले झाले' ३.तुला नोकरी मिळाली १. नोकरी मिळाली २. हे चांगले झाले ४. झाले १३. ' मुलांनी अभ्यास करावा.' या वाक्याचे आज्ञार्थी रूपांतर करा. १. मुलांनी अभ्यास केला. २., मुलांनो, अभ्यास करा. ४. मुले अभ्यास करीत नाहीत. ३. मुले अभ्यास करतात. १४.' तू फारच चतुर आहेस' ही वाक्यरचना कोणत्या प्रकारची आहे ? २. उद्गारार्थी ३. विधानार्थी १. आज्ञार्थी ४. प्रश्नार्थी १५.' ज्याचे करावे बरे, तो म्हणतो माझेच खरे' ही वाक्यरचना कोणत्या प्रकारची आहे ? १. केवल वाक्य २. मिश्र वाक्य ३. संयुक्त वाक्य ४. आज्ञार्थी वाक्य १६. पुढील विधान कोणत्या प्रकारचे आहे ? – 'चित्रा आधी जेवली; कारण तिला भूक लागली होती.' १. केवल वाक्य २. मिश्र वाक्य ३. संयुक्त वाक्य ४. नवीन कर्मणी १७.' ज्येष्ठ नागरिकांचा आदर करा' नकारार्थी वाक्य बनवा. २. ज्येष्ठ नागरिकांचा अपमान करू नका. १. ज्येष्ठ नागरिकांचा मान राखा. ३. जेष्ठ नागरिकांना आदराने वागवा. ४. ज्येष्ठ नागरिकांचा अनादर करू नका. १८. ज्याच्याविषयी वक्ता बोलतो'त्यास.....म्हणतात. योग्य पर्याय निवडा. १. विधेय २. उद्देश्य ३. उद्देश्यांग ४. विधेयांग १९. पुढील वाक्याचा प्रकार ओळखा.'. मी आज अभ्यास करणार आहे.' १. विधानार्थी २. प्रश्नार्थी ३. उद्गारार्थी ४. होकारार्थी २०. काय तोबा गर्दी ही! - वाक्याचा प्रकार ओळखा. १. प्रश्नार्थक २. विधानार्थी ३. उद्गारवाचक ४. होकारार्थी

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahai, Nagpur.

- Dericardens war	0	41	07	34	Meshram Mukul Sanjay	18
C.P. Maderia	0	39	07	32	Madavi Chandrabhan Paniabrao	17
Tebrapalany	0	37	07	30	Khapekar Tajeshree Pandurang	16
Carlon	A	34	06	28	Khapekar Chandräkant Pandurang	15
Redhand	0	40	90	34	Kathane Tejasvi Rajkumar	14
Houser	0	38	06	32	Haridas Prasanna Manoj	13
pur cupteura	0	38	90	32	Guntewar Mohan Nandu	12
Denvino	0	72	07	30	Ganvir Vikas Dhamendra	11
Andradon	0	55	07	32	Dilip Deshbhratar Akash	10
Binken.	A	34	90	28	Dharmik Mayur Krishna	9
Suren Dogy	A	34	06	28	DhagujiKinkar Suresh	8
A Bambles	0	36	90	30	Dambhare Rohit Praful	7
m.m. Baund	0	44	80	32	Dahiwale Madhavi Moreshwar	6
V.P. chaven	0	62	07	32	Chavan Vaibhav Pramod	5
Vic, Chandha	0	36	06	OE	Chaudhari Vishal Chandrabhan	4
P.A. Boreikage	0	42	80	34	Borikar Paras Amrut	ω
N.S. Bhoge.	0	38	90	32	Bhoge Nitesh Sunil	2
B. D. Ruppas.	0	37	07	0£	Bhajikhaye Pratibha Ruprao	1
Signature of Student (Certificate Received)	Grade	Total (50 Marks)	Viva (10 Marks)	Objective Examination (40 Marks)	NAME OF STUDENT	s s
		2-23)	B.A II (2022-23)	MARKSHEET		
	ाचे प्रकार	वाक्र	वाक्यविचार	Value Added Programme : वाक्यविचार) व	Value Added	5.
	NAGPUK		NIGHT CC	ARTS AND COMMERCE NIGHT CULLEGE	ARTS AND	
						]

	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19
SI. SI. SI. Uruhitz	Warthi Akash Bapurao	Walde Megha Purushottam	Unhale Vaibhav Ashok	Tembhekar Balitai Premlal	Taywade Rahul Vasnta	Patil Sahil Sunil	Patil Sahebrao Ashok	Pandhare Nikhil Udaram	NimieSwitiHiraman	Narideshwar Shilpa Dhanpal	Mungbhate Sanket Madhukar
	32	95	34	32	36	32	34	32	30	28	0E
	07	80	07	07	06	07	90	80	70	07	80
	وى	38	41	62	42	62	40	40	37	35	38
Arts & Chitar	C	0	0	0	0	0	0	0	0	A	0
Arts & Commerce, Night College, Chitanvisyon Statial, Nagpur,	C.Sonore		VAnhule_	Butuler	AVaul	SAME	SApatril	Mil	S.H. Minie	Stoldward	Munard

Model Certificate B.A.-2

अहवाल

मराठी विभागामार्फत महाविद्यालयात बी.ए.द्वितीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांकरिता 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आला.आजचे कला शाखेचे विद्यार्थी, स्पर्धा परीक्षांचे विद्यार्थी, शिक्षक, पत्रकार, साहित्यिक, संशोधक, विविध कार्यालयात कांम करणारे कर्मचारी , मुद्रीत शोधक, वेगवेगळ्या क्षेत्रात कार्यरत राहतील त्यांच्यासाठी निर्दोष मराठी लेखन -भाषण करण्यासाठी तसेच विद्यार्थ्यांना वाक्य म्हणजे सार्थ शब्द समूह ,ज्यातून कोणतातरी आश य(विचार किंवा भावना) व्यक्त केलेला असतो. शब्द विशिष्टक्रमाणे एकमेकांशी कसे संबंधित असतात . वाक्यातील शब्दांचा क्रम बदलला तर काय होऊ शकते . या उद्दिष्टाने 'वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार' हा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्यात आलेला होता.

अभ्यासक्रमाचे नाव:- वाक्यविचार व वाक्याचे प्रकार समन्वयकाचे नाव :- डॉ. ओमप्रकाश देवराव पंचभाई कालावधी:- 30 तास वेळ :- प्रति १ तास शुल्क :- नि:शुल्क परीक्षेचे स्वरूप :- वस्तुनिष्ठ प्रश्न (गुण-४०)

उद्दिष्टे(Objectives)

- १. वाक्याची रचना जाणून घेणे.
- २. वाक्यप्रकारानुसार भाषेचे महत्त्व जाणून घेणे.
- ३. वाक्यरूपांतराची ओळख करून घेणे.
- ४. आशयपूर्ण,अर्थपूर्ण वाक्यरचना कशी करावी,याचा अभ्यास करणे.

परिणाम(Outcome)

- १.विद्यार्थ्यांना वाक्याची रचना कशी असते याची जाणीव झाली.
- २. विद्यार्थ्यांना वाक्य प्रकाराची ओळख झाली. त्यांना भाषेचे महत्व कळले.
- ३. वाक्ये रूपांतराची ओळख झालीवाक्य रुपांतर करता आले.
- ४. आशयपूर्ण वाक्यरचना करता आली.

५.अर्थपूर्ण वाक्यरचना करता आली.

१ फेब्रुवारी ते ९ मार्च २०२३ या कालावधीत शेवटच्या दिवशी वस्तुनिष्ठ परीक्षा घेण्यात आली. या परीक्षेकरीता २९ विद्यार्थी बसले होते.या परीक्षेत ५० टक्के पेक्षा गुण मिळविणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रमाणपत्र देऊन प्रोत्साहित करण्यात आले.

नागपूर दिनांक:- १३/०३/२०२३

IQAC Co-ordinator Arts and Commerce Night College Chitanvispura, Mahal, Napgur.

Moren

मराठी विभागप्रमुख डॉ. ओम्स्ट्रकार्श येन्यभाई

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

प्रति,

मा. प्राचार्य आर्ट्स अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणीसपुरा महाल, नागपूर

विषय :- राज्यशास्त्र विभागातर्फे भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याबाबत

सन्माननीय सर,

विद्यार्थ्यांमध्ये राज्यशास्त्र विषयाबाबत असलेली आवड नी जिज्ञासा वृध्दींगत करण्यासाठी आणि त्यांना राज्यशास्त्र विषयाच्या साधनांची पुरेपूर माहिती व्हावी या उद्देशाने बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी सत्र 2022-23 मध्ये राज्यशास्त्र विभागाने 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय ' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित करण्याचे ठरविले आहे. येत्या 01/02/2023 पासून प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याची राज्यशास्त्र विभागाला परवानगी द्यावी ही विनंती आहे.

नागपूर.

दि. 25/01/2023

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur. आपला नम्र विनीत Min T डॉ. निलेश फटिंग राज्यशास्त्र विभाग

1

स्थापनाः १९८४

दिनांकः .....

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तू. म. नागपूर विद्यापीठाशी रांलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज)

College Code : 131 E-mail : artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /_____

प्रति,

डॉ. निलेश फटिंग राज्यशास्त्र विभाग, आर्ट्स अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा महाल, नागपूर

संदर्भ:- 25/01/2023 चे आपले पत्र

विषय - "भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय" या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याची परवानगी बाबत

सन्माननीय सर,

बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी राज्यशास्त्र विभागातर्फे आपण 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम सुरू करण्याची परवानगी मागितली आहे. विद्यार्थ्यांच्या मनात राज्यशास्त्र विषयाची आवड निर्माण व्हावी आणि सदर विषयासंदर्भातील पुरेपूर माहिती व्हावी या उद्देशाने हा अभ्यासक्रम सुरू करणे आवश्यक आहे. या पत्रान्वये प्रस्तुत प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम 2022-2023 या सत्रात सुरू करण्याची परवानगी राज्यशास्त्र विभागाला देण्यात येत आहे.

West and the set.

e agus a Calao ear i c

दिनांक :- 27/01/2023

0602 8008 6 6

Arts & Commerce, Night Gellege, Chitanvispura, Mahal, Negper.

The data with State Ad Nether States

Sectors in the sector

ويغتر والمتحر وعليه

आर्टस् अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज चिटणीसपुरा महाल नागपुर

सत्र 2022-2023 राज्यशास्त्र विभाग बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

सूचना

बी. ए. तृतीय वर्षाच्या सर्व विद्यार्थ्यांना सुचित करण्यात येत आहे की राज्य्शास्त्र विभागाने 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' या विषयावर प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम आयोजित केला आहे. ज्या विद्यार्थ्यांना या अभ्यासक्रमासाठी आपली नावे नोंदवायची आहेत त्यांनी राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख यांच्याकडे दिनांक 30/01/2023 पर्यंत आपली नावे नोंदवावी.

Ming डॉ. निलेश फटिंग

राज्यशास्त्र विभाग, ।? . 28/1/23

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

ດຊະຈະເຫຼົາ

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपूर

राज्यशास्त्र विभाग बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम

अभ्यासक्रमाचे नाव :- भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय

प्रस्तावना-

राज्यशास्त्र म्हणजे राज्य आणि शासनाच्या विविध अंगाचा घटना, घडामोडीचा अभ्यास सध्या चालू असलेले राजकारण संविधानाच्या दृष्टीने कितपत योग्य-अयोग्य आहे. आजच्या राजकारणाचा प्रभाव समाजावर न्याय पद्धतीने होतो आहे का इत्यादी स्वरूपात आपल्याला बघावयाचा आहे. संविधानामधील सरनामामधील सार्वभौम, समाजवादी, धर्मनिरपेक्ष, न्याय, समानता, उदारता, गणराज्य इत्यादी धोरणाचा कितपत अवलंब होतो आहे की नाही इत्यादी विषयाची माहिती विद्यार्थ्यांना व्हावी या उद्देशाने माननीय प्राचार्यांच्या परवानगीने बी.ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' हा अभ्यास विषय घेतलेला आहे. इत्यादी विषयीची माहिती विद्यार्थ्यांना व्हावी या उद्देशाने मा.प्राचार्यांच्या परवानगीने बी. ए. तृतीय वर्षाच्या विद्यार्थ्यांसाठी 'भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय' हा अभ्यास विषय घेतलेला आहे.

हा प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम ऑक्टोबर नोव्हेंबर या महिन्यात राबविण्यात येत आहे.

- पात्रता :- बी. ए. तृतीय वर्षांचे विद्यार्थी
- प्रवेश मर्यादा 60 विद्यार्थी
- कालावधी / शिकविण्याचे तास 30 दिवस / 30 तास प्रत्येक दिवशी 1 तास (01/02/2023 ते 09/03/2023)
- परीक्षा :- 50 गुणांची परीक्षा घेतली जाईल. त्यामध्ये तोंडी व लेखी असे दोन भाग असतील. विद्यार्थ्यांना मिळणाऱ्या अंतिम श्रेणीची विभागणी खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	गुणवत्ता	श्रेणी	गुण
1.	अव्वल	O Grade	70% च्या वर
2.	प्रथम श्रेणी	A Grade	60% ते 70%
3.	द्वितीय श्रेणी	B Grade	50% ते 60%
4.	उत्तीर्ण	C Grade	40% ते 50%
5.	अनुत्तीर्ण	F Grade	40% च्या खाली

आर्टस् अँड कॉमर्स नाईट कॉलेज, चिटणविसपुरा, महाल, नागपुर

सत्र 2022-2023 राज्यशास्त्र विभाग "भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय " प्रमाणपत्र अभ्यासक्रम वेळापत्रक 2022-2023 (01/02/2023 ते 09/03/2023)

वेळ	दिवस
सायंकाळी 4:00 ते 5:00	सोमवार,मंगळवार,बुधवार,गुरुवार,शुक्रवार,शनिवार

टीप :- वेळापत्रकामध्ये राज्यशास्त्र विभागातर्फे आवश्यक कारणांसाठी बदल होऊ शकतात. तशी सूचना विभागातर्फे विद्यार्थ्यांना दिली जाईल.

ncipal

Arts & Commerce, Night College. Chitanvispura, Mahal. Nagpur.

शिंभरी डॉ, निलेश फटिंग

राज्यशास्त्र विभाग *६ . 28/01/23*

ः ःश

NAME OF THE VALUE-ADDED PROGRAM: -भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय SUBJECT: POLITICAL SCIENCE SESSION:- 2022-2023, DURATION :- 30 Hrs., CLASS :- BA III Year

Sr. No.	SYLLABUS/ COURSE CONTENT	Hrs.
1.	भारतीय संविधानाची ऐतिहासीक पार्श्वभूमी	2
2.	सामाजिक न्यायाची ऐतिहासीक पार्श्वभूमी	2
3.	सामाजिक न्यायाचा अर्थ आणि विविध विचारवंताचे मते	2
4.	सामाजिक न्यायाचा उद्देश	2
5.	भारतीय संविधानातील सामाजिक न्यायाच्या संदर्भातील तरतूदी	2
6.	भारतीय संविधानातील समान संधी आणि सामाजिक न्यायातील विरोधाभास	2
7.	भारतीय संविधानात दुबल घटकांच्या कल्याणा सदर्भातील तरतूदी	2
8.	भारतीय संविधानातील सामाजिक न्यायाच्या तरतूदीमुळे दुबल घटकांच्या जीवणात झालेला बदल	2
9.	भारतीय संविधानात स्नियांच्या कल्याणा संदर्भातील तरतूदी	2
10.	भारतीय संविधानात सामाजिक न्यायाच्या तरतूदीमुळे स्त्रियांच्या जीवणात झालेला बदल	2
11.	भारतीय संविधानातील सामाजिक न्यायाच्या संदर्भातील तरतुदीची अमलबजावणी	2
12.	सामाजीक न्यायात शासनाची भूमीका	- 2
13.	सामाजिक न्यायाच्या संदर्भातील तरतूदीचे भवितव्य	2
14.	सामाजिक न्याय आणी वर्तमान परिस्थिती	2
15.	सामाजिक न्यायाचे मुल्यमापन / मुल्यमापन	2

Value Added Programme : भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय (Indian Constitution and Social Justice) ATTENDANCE : B.A.- III (2022-23) 09-03-2023 08-03-2023 07-03-2023 05-03-2023 04-03-2023 03-03-2023 02-03-2023 28-02-2023 23-02-2023 26-02-2023 18-02-2023 21-02-2023 22-02-2023 24-02-2023 16-02-2023 17-02-2023 25-02-2023 04-02-2023 07-02-2023 08-02-2023 09-02-2023 10-02-2023 11-02-2023 14-02-2023 15-02-2023 01-02-2023 02-02-2023 03-02-2023 05-02-2023 12-02-2023 S. NAME OF STUDENT N. 29 30 28 27 26 25 • 24 23 7 8 9 10 1 2 3 4 5 6 15 16 17 18 19 20 22 11 12 13 14 21 Balpande Dhanraj. P 1 Sheshrao Chilkulwar Wandana PP A 2 Rajesh Dandale Pranay P 3 О 0 Sahebrao Darote Ganesh A 0 A 4 P A 0 P Manohar 5 Gaikwad Varsha Suresh 0 0 A A Gedam Suraj 6 A D D 0 Parmeshwar A A 0 7 Ingale Dinesh Bhimrao Meshram Nikhil PA 8 P P 0 0 A P Shrikrushna 9 Meshram Ritik Vijay D 0 о 0 A 0 0 Padole Yashashri P D

Q

10

Chandrashekhar

																				and a	i Justes	ALE S	and the second								24
s. N.	NAME OF STUDENT	 01-02-2023	∾ 02-02-2023	w 03-02-2023	P 04-02-2023	⁵⁻⁰²⁻²⁰²³	ص 07-02-2023	V 08-02-2023	∞ 09-02-2023	10-02-2023	11-02-2023	12-02-2023	14-02-2023	15-02-2023	16-02-2023	17-02-2023	18-02-2023	21-02-2023	22-02-2023	23-02-2023	24-02-2023	25-02-2023		28-02-2023	02-03-2023	03-03-2023	04-03-2023	2 05-03-2023	8 07-03-2023	4	8 09-03-2023
11	Pohane Hemant Dipak	A	P	0	0	D	0	0	0	9	10 Ø	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	0	P	P	P	P
12	Raut Jaswant Indrapal		Á	P	8	P	D	0	P	P	0	P	P	6	P	P	P	P	P	Y	P	P	P	A	A	P	P	P	P	P	P
13	Raut Shashank Naresh	P	P	A	P	P	D	p	D	0	P	P	0	P	V	P	P	r	P	ľ	Y	ľ	A	p	P	A	P	P	P	P	P
14	Shambharkar Priyanka Sharadrao	P	P	P	A	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	ľ p	P	P	P	A	P	P	P	P
15	Shende Gayatri Rambhau	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	10	P	P	P	P	P	+	P	P	P
16	Sherekar Chetana Madhukar	P	P	P	P	p	A	P	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	A	P	P	0	P	P	P	P	P	P	A	P	P
17	Shivharkar Narendra Shankar	P	P	P	P	p	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	À	P	P	P	p	P	P	P	P	P	P	P	A	P
18	Sonone Jayashree Madhukar	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	ρ	P	P	A	P	P
19	Sorte Ganesh Pandurang	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P	A	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P
20	Tamgadge Ashish Lahanuji	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	p	A	P	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P
21	Taywade Dipali Devidas	P	p	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	A	D	P	0	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	P
22	Vaidya Sanjay Gajanan	P	P	P	P	P	P	P	P	p	9	P	IA	P	P	P	P	P	P	P	P	p	P	P	A	P	P	P	P	P	P
23	Waghmare Gaurav Devrao	P	P	p	P	P	P	P	ρ	P	P	P	A	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	A	P	P	P	P	p	P	P

e < -1

(pr. N. Phating) VAP-CO-ordinator

۰,

2.7

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur,

ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE NAGPUR POLITICAL SCIENCE VALUE-ADDED PROGRAM SUBJECT: भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय

SESSION:- 2022-2023

प्रश्नपत्रिका

वेळ : 30 मिनिट

एकूण गुण : 40

प्रश्न. १) दुहेरी शासन संस्था अ	गसलेल्या पद्धतीला काय म्हटले जाते ?	(२)
1972	ब) एकात्मक	
क) घटनात्मक	ड) यापैकी नाही	
प्रश्न. 2) संविधानानुसार राज	यकारभार केल्यास काय बळकट होते ?	(२)
	ब) हुकूमशाही	
क) लोकशाही	ड) यापैकी नाही	
प्रश्न 3) संविधानाच्या प्रस्ता	वनेला काय म्हणतात ?	(२)
अ) सरनामा	ब) मसुदा	
	ड) यापैकी नाही	
प्रश्न 4) सांसदीय शासन व्यव	स्थेत कोण नामदारी कार्यप्रमुख आहे ?	(?)
	ब) प्रधानमंत्री	
क) राज्यपाल	ड) उपराष्ट्रपती	
प्रश्न 5) भारताचा समाजवाद		(?)
अ) लोकशाही समाजव	द ब) फेबियन समाजवाद	
	ड) यापैकी नाही	
प्रश्न 6) घटना परिषदेवर कोण		(?)
अ) राष्ट्रीय काँग्रेस	ब) मुस्लिम लीग	
क) अवामी लीग	ड) यापैकी नाही	5
	भूत हक्क कोणत्या कलमात दिलेला आहे ?	(२)
अ) कलम 25 ते 28	् ब) कलम 13 ते 14	
	ड) यापैकी नाही	
प्रश्न 8) भारताच्या न्यायव्यव	स्थेत शिरोभागी कोणते न्यायालय असते ?	(२)
अ) जिल्हा	ब) सर्वोच्	
क) उच्च	ड) कनिष्ठ	
प्रश्न 9) सर्वोच्च न्यायालया	च्या न्यायाधीशांची नेमणूक कोण करतो ?	(?)
अ) प्रधानमंत्री	ब) राष्ट्रपती	
क) राज्यपाल	ड) उपराष्ट्रपती	
(1972) (1972) (1972) (1972) (1972)		

TT 9T 10)			ਜੀ ਸ਼ੁੱਤਾਂ ਇਸਤ ਕਸਤੇ 9	
	मुलभूत कर्तव्य कोणत्या व सन्तर ६१			
~	कलम 51	- * 20		
	कलम 23 			(२)
			वी वयोमर्यादा किती असते ?	(v)
अ)		ब)		
क) (		ड)		(2)
			र्णय देण्याचा अधिकार कोणाला असतो ?	(२)
अ)	कनिष्ठ न्यायालय	ब) 1	दिवाणी न्यायालय	
क)	उच्च न्यायालय	ड) ्	सर्वाच्च न्यायालय	(2)
	मुंबई उच्च न्यायालयाचे			(२)
	गोहाटी			
	नागपूर, औरंगाबाद, पणज			8 - 789
দ্বপ্ন 14)	शासन व्यवस्थेत तिसरे ग			(२)
अ)	प्रशासन	ब)	प्रसार माध्यमे	
	न्याय व्यवस्था	2 5		
দ্বপ্ন 15)	केंद्रीय कायदेमंडळाला व	काय म्ह	ज्यतात ?	(२)
अ)	संसद	ब)	विधानसभा	
	विधान परिषद			
দ্বশ্ন 16)	लोकसभेची कमाल सद	त्य संख	या किती असते ?	(?)
अ)	280	ब)	380	
क)	400	ड)	552	
দ্বপ্ন 17)	कायद्याच्या कच्चा मसु	द्याला व	काय म्हणतात ?	(२)
अ)			अध्यादेश	
क)	विधेयक	ड)	लेख	
দ্বশ্ন 18)	संसदेच्या दोन्ही सभागृ	हातून नि	नेर्वाचीत सदस्याकडून कोण निवडले जातात ?	(?)
अ)	राज्यमंत्री	ब)	राज्यमंत्री	
क)	प्रधानमंत्री	ड)	राष्ट्रपती	
দ্বপ্ন 19)	कोणी मान्यता दिल्यानं	तर विधे	ायकाचे कायद्यात रूपांतर होते ?	(२)
अ)	उपराष्ट्रपती	ब)	राष्ट्रपती	97 × 18
क)	सभापती	ड)	विरोधी नेते	
দ্রश্न 20)	राष्ट्रप्रमुख कोणत्या लो	कांद्वारे ।	प्रत्यक्ष-अप्रत्यक्षरीत्या निवडून दिला जातो ?	(२)
अ)	गणराज्य	ब)		χ
क)	लष्करशाही	ड)	181 (2)	
			No. 16	
b	MINT		(internet)	
(P	pping r.N.Anating, I-co-ordina	)	Arts & Commerce, Ni	ht Colleg
VA	1-co-ordina	tor	Chitanvispura, Mah	I, Nagpur
	N			

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispure, Mahal, Nagpur.

	ARTS AND Value Addec	COMMERCE	गारतीय संविधान	आणि सामाजिव	iPUR त न्याय	
i. N.	NAME OF STUDENT	Objective Examination (40 Marks)	: B.A III (2022- Viva (10 Marks)	Total (50 Marks)	Grade	Signature of Student (Certificate Received)
1	Balpande Dhanraj. Sheshrao	34	07	41	0	Bulfemele
2	Chilkulwar Wandana Rajesh	32	08	40	A	secury
3	Dandale Pranay Sahebrao	30	06	36	A	Ganos
4	Darote Ganesh Manohar	26	06	32	B	Survigedam
5	Gaikwad Varsha Suresh	30	10	40	A	sures
6	Gedam Suraj Parmeshwar	34	08	42	0	onge
7	Ingale Dinesh Bhimrao	32	08	40	A	nim
8	Meshram Nikhil Shrikrushna	30	08	38	A	H.S. Mansen
9	Meshram Ritik Vijay	34	06	40	A	Rmeshren
10	Padole Yashashri Chandrashekhar	35	07	42	0	
11	Pohane Hemant Dipak	30	06	36	A	Hevanos
12	Raut Jaswant Indrapal	32	08	40	A	J. I. Raut
13	Raut Shashank Naresh	34	06	40	A	5. Prano
14	Shambharkar Priyanka Sharadrao	36	06	42	0	Pspannetonin
15	Shende Gayatri Rambhau	32	08	40	A	P Shannstown Gi. Shende
16	Sherekar Chetana Madhukar	30	10	40	A	C. Shereka
17	Shivharkar Narendra Shankar	28	10	38	A	N.S. SHIDOW
18	Sonone Jayashree Madhukar	30	10	40	A	Jaygonan
19	Sorte Ganesh Pandurang	32	08	40	A	agorte
20	Tamgadge Ashish Lahanuji	34	08	42	0	Atamaca
21	Taywade Dipali Devidas	28	10	38	A	D. Taywas
22	Vaidya Sanjay Gajanan	30	10	40	A	48. Value
23	Waghmare Gaurav Devrao	32	10	42	0	G1. uashing

OPINO (Dr. N. Phatino) VAR-co- ordinator

1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 - 1999 -

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura. Mahal, Nagpur.

Model Certificate B.A.-3

अहवाल

राज्यशास्त्र विभागामार्फत महाविद्यालयात Value added Certificate course in Indian constitution and Social Justice' शैक्षणिक सत्र २०२२-२३ ला सुरु करण्यात आलेला होता.

प्रादेशिक, राष्ट्रीय स्तरावर भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय हक्काला महत्वपूर्ण स्थान प्राप्त झालेले आहे. प्रत्येक देशाच्या संविधानात सामाजिक न्याय अधिकारांना महत्त्व देण्यात आलेले आहे. भारताच्या संविधानात ३९ (अ) कलम मध्ये सामाजिक न्याय अधिकारांचा समावेश करण्यात आलेला आहे. विविध प्रादेशिक, राष्ट्रीय परिषदांमधून सामाजिक न्य्याय अधिकार यावर चर्चासत्र आयोजित करण्यात येत आहेत. समाजामधील गंभीर समस्यांचे निवारण भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारामार्फत केले जात आहे. विद्यार्थ्यांना संविधान भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकाराची जाणीव करून देण्याकरिता हा अभ्यासक्रम सुरु करण्यात आलेला होता.

विभागाचे नाव : - Value added Certificate course in Indian constitution and Social Justice

सामन्वयकाचे नाव : - डॉ. निलेश फटिंग

कालावधी : - ३० तास

वेळ : - प्रति मॉडूल २ तास

शुल्कः - निःशुल्क

परीक्षा मध्यम : - मराठी Objective type quostions : 50 marks

Objectives :

- 8) भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय याबद्दल माहिती प्रसारित करणे.
- 9) भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकाराबाबत संवेदनशील बनविणे.
- 10)भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय मूल्यांबाबत जागरूकता निर्माण करणे.
- 11)विद्यार्थ्यांना प्रादेशिक व राष्ट्रीय संघटनांनी ओळख करून देणे.
- 12)भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय याबाबत सखोल ज्ञान विद्यार्थ्यांना देणे.
- 13)भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारांचे मुल्यांकन करणे.
- 14)भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय यांचा संबंध तपासणे.

Outcomes:

- हा अभ्यासक्रम पूर्ण केलेल्या विद्यार्थ्याला भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारांच्या तरतुदीची च्नागली जाणीव झाली.
- अपेक्षित आणि असुरक्षित समाजामधील घटकांना भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय संबंधित असलेल्या व्यक्तींना कायद्याचे विशेष स्वरूप व व्याप्ती यांची चांगली समाज झाली.
- 9) संविधानामधील भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय हक्काची समाज आली.
- 10)संविधानामधील सामाजिक न्यायाविषयी कठीण समस्यांचे समाधान झालेत.

11)भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय अधिकारांच्या विविध पैलूंचे ज्ञान आले. भारतीय संविधान आणि सामाजिक न्याय हक्कांची जाणीव निर्माण करून देणारी यंत्रणा विद्यार्थ्यांना माहिती झाली.

Oping Or. Nilesh Phating VAP CO-Ordinator

IQAC Co-ordinator Arts and Commerce Night College Chitanvispura, Mahal, Napgur.

Date : 27/01/2023

To,

٠

The Principal, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

 Subject : Application for getting permission for Value Added Program by Commerce Department.

Respected Sir,

With reference to the above mentioned subject, I undersigned would like to have permission for starting Value Added Programs in the Academic Year 2022-23 as per the details given below :-

Sr. No	Class	Name	Co-ordinator
1	B.Com. – II	G.S.T.	Prof. Priti S. Jais
2	B.Com III	Digital Marketing	Prof. Priti S. Jais

.

.

.

These courses will be beneficial for the students as part of curriculum enrichment. So, this is my humble request to grant permission to start Value Added Programs.

I shall be very thankful to you,

Thanking you,

Yours Sincerely.

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanview What Nagpur.

(Priti Jais)

फोन : 9423679964

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज)

College Code : 131 E-mail : artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क. : A. & C. N. C. /____

To,

Prof. Priti S. Jais, Commerce Department, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

Subject : Permission for starting Value Added Programs.

Dear Sir,

As per your application dated 27/01/2023 for starting Value Added Programs for Commerce Department. For the betterment of students and for their holistic development permission is granted for the conduction of Value Added Programs.

You are hereby informed to take care that University / Institute prescribed academic schedule should not get disturbed because of these courses and you are requested to maintain proper documentation of all course conducted like Notice, Time Table, Course Contents, Attendance, and Certificate etc.

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A.C.N.C.

Date: 30/01/2023

DEPARTMENT OF COMMERCE

Name of the VAP :- GOODS AND SERVICE TAX

Academic Year :- 2022-23 Duration : 30 Hrs., Class : B.Com-II VAP Co-ordinatior :- Prof. Priti S. Jais

SYLLABUS / COURSE CONTENT

Sr. No.	Course Content	Number of Hours
1.	What is GST	2 Hours
2.	The journey of GST in India	2 Hours
3.	Advantages of GST	2 Hours
4.	Tax Laws before GST in India	2 Hours
5.	Components of GST	2 Hours
6.	How as GST helped in price reduction	2 Hours
7.	Classes and appointment of Officers	2 Hours
8.	Registration	2 Hours
9.	Tax- Invoice	2 Hours
10.	Returns	2 Hours
11.	Tax Deductions at source refunded of tax	2 Hours
12.	Model of CGST/SGST Act 2016	2 Hours
13.	Integrated GST Act 2016	2 Hours
14.	Rules on GST	2 Hours
15.	New Compliance under GST	2 Hours

VAP Co-ordinator

Principal Arts & Communic Night College, Chitanvispure, Initial, Nagpur.

आर्टस् अँण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A.C.N.C.

Date: 31/01/2023

DEPARTMENT OF COMMERCE

VALUE ADDED PROGEAMME SCHEDULE

Date	Day	Time	Course Content
01/02/2023	1.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Meaning, Scope,
02/02/2023	2.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Definition of GST
03/02/2023	3.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	The journey of GST in
04/02/2023	4.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	India
05/02/2023	5.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Advantages of GST
07/02/2023	6.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	navanages of dor
08/02/2023	7.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Tax Laws before GST
09/02/2023	8.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	in India
10/02/2023	9.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Components of GST
11/02/2023	10.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
12/02/2023	11.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	How as GST helped in
14/02/2023	12.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	price reduction
15/02/2023	13.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Classes and
16/02/2023	14.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	appointment of Officers
17/02/2023	15.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Registration
18/02/2023	16.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	
21/02/2023	17.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Tax- Invoice
22/02/2023	18.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Tax- Invoice
23/02/2023	19.	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	Returns
24/02/2023	20	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	i i ci ci i i i i i i i i i i i i i i i

Tax Deductions at source refunded of tax	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	21	25/02/2023
source relation of a	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	22	26/02/2023
Model of CGST/SGST	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	23	22 /02 /0000
Act 2016	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	24	28/02/2023
ntegrated GST Act		25	02/03/2023
2016	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	0200	03/03/2023
- 70	4:00 p.m.To 5:00 p.m.	26	04/03/2023
Rules on GST	4:00p.m.To 5:00p.m.	27	05/03/23
	4:00p.m.To 5:00p.m.	28	07/03/23
lew Compliance	4:00p.m.To 5:00p.m.	29	08/03/23
inder GST	4:00p.m.To 5:00p.m.	30	09/03/23

R

VAP Coordinator

١

٠

.

.

Principal Arts & Ceminines, Night Collegs, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

	-	1	Valu	Je A	dde	d Pi	ogra	amr	ne : ATT	G	ood DAN	ls a CE	nd B.C	Sei Com	rvic II (	ce 7 (202	[ax 2-2	(व 3)	स्तू	आ	णे र	नेवा	क	( )							
s. N.	. NAME OF STUDENT 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0															07-03-2023	08-03-2023	09-03-2023													
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	Bagade Rahul Rajkiran	P	P	P	P	P	Ρ		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	a.S.	P	P	Ρ	Ρ	P	P	P	P	Р	P	р	Ρ
2	Bhairam Viki Dindayal	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	12	P	P	P	P	P	P	P	4	P	P	P	P	P	P	P	P
3	Dandhode Rahul Narayan	P	P	P	P	р	P	P	P		P	P	Р	S	P	P	8 .	P	P	P	د	Ρ	P	٩	P	Ρ	٩	p	ρ	Ρ	Ρ
4	GajghateRisha Dinesh	P	P	P	p	P	P	р	P	P	Ρ	P	P	p	-	P	P	P	٩	٩	P	P	р	p	р	Р	p	P	P	P	P
5	Halmare Yogesh Shivshankar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	•	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	ρ	•	P	P	Ρ	Ρ	Ρ
6	Jagtap Shubham Suresh	Р	ρ	P	P	P	P	P	P	Ρ	р	Ρ	P	P	Ρ	P	P		P	P	P	٩	P	٢	Ρ	P	Ρ	P	P	Р	Ρ
7	KhandarraoKaustubha Sudhakar	P	P	P	P		٩	Р	P	P	P	P	P	p	P		٩	P	P	P	P	P	P	P	P	P	ρ	P	٢	Ρ	Ρ
8	Landekar Akash Bhagawat	P	P	P	ρ	P	p	P	P	P	P	P	P		P	P	P	٩	P	P	P	٩	P	P	P	P		ρ	P	Ρ	P
9	Milmile Aakash Purushotam	P	P	P	P	р	ter	P	P	P	р	Ρ	Ρ	P	P	P	Ρ		P	P	Ρ	P	٩	P	P	Ρ	P	P	P	P	P
10	Nikeshwar Shubham Damodhar	P	P	P	P	P	p	•	P	P	P	P	Ρ	Р	P	P	P	P	P	a	P	٢	P	P	Ρ	P	P	P	٩	P	P

	Value Added Programme : Goods and Service Tax (वस्तू आणि सेवा कर) ATTENDANCE B.ComII (2022-23)																														
S. N.																09-03-2023															
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
1	Bagade Rahul Rajkiran	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	•	P	P	P	P	P	P	P	P	Р	P	р	P
2	Bhairam Viki Dindayal	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	5	P	P	P	р	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	Р
3	Dandhada Rahul															٩															
4	GajghateRisha Dinesh	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	- 20	ρ	P	12	P	6	P	ρ	р	P	P	Р	p	Р	P	Ρ	р
5	Halmare Yogesh Shivshankar	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	ρ	•	Р	P	Ρ	ρ	р
6	Jagtap Shubham Suresh	Р	P	P	P	P	P	P	P	Ρ	Р	Ρ	p	P	р	P	P		p	ρ	P	P	P	P	ρ	P	ρ	P	P	р	Р
7	KhandarraoKaustubha Sudhakar	P	P	P	P	•	P	P	P	P	P	P	P	ρ	p	•	٩	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	٩	P	Ρ
8	Landekar Akash Bhagawat	P	P	P	ρ	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	٩	P	P	P	P	P	P	P	P		P	ρ	P	P
9	Milmile Aakash Purushotam	P	P	P	Ρ	P	8	P	P	P	р	Ρ	Ρ	Р	P	P	ρ	•	P	P	Р	P	٢	P	P	P	P	P	P	P	P
0	Nikeshwar Shubham Damodhar	P	P	P	P	P	P	•	Ρ	P	P	P	P	P	P	P	٩	P	P	3	P	٩	P	P	p	p	12	P	F	<u>دا</u>	P

																										-	-	1		T	T
S. N.	NAME OF STUDENT	01-02-2023	02-02-2023	03-02-2023	04-02-2023	05-02-2023	07-02-2023	08-02-2023	09-02-2023	10-02-2023	11-02-2023	12-02-2023	14-02-2023	15-02-2023	16-02-2023	17-02-2023	18-02-2023	21-02-2023	22-02-2023	23-02-2023	24-02-2023	25-02-2023	26-02-2023	28-02-2023	02-03-2023	03-03-2023	04-03-2023	05-03-2023	07-03-2023	08-03-2023	09-03-2023
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
11	Patil Rohit Suryabhan	P	P	P	P	÷	P	P	P	12	P	r	P	P	P	p		P	P	P	P	P	P	Ρ	P	ρ	P	P	Р	P	P
12	Rohade Rohit Vinayakrao	P	P	P	P	P		р	P	P	P	р	r	10	р	p	P	P	P	P	Ρ	P	P	Р	P	P	Ρ	P	P	P	P
13	Sahu Y ash Hariprasad	P	P	P	P	P	P		p	P	P	P	P	P	P	p	P	3.85	P	P	р	P	P	P	P	P	P	12	Ρ	P	Ρ
14	Sangade Akash Siddharth	P	P	P	P	P	P	P	P		٩	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	-	Ρ	P	P	Ρ	P	Ρ	Ρ	Ρ	Ρ
15	Sarode Akash Sanjay	P	p	P	P	P	Р	Р	P	Ρ	P	p	P	р	p	P	P	P	1	P	Р	P	P	P	P	P	P	P	P	Р	P
16	Shahu Himanshu Rupchand	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	9	P	12	P	r	P	P	141	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
17	Sonkusare Swati Mahendra	P	P	P	P	•	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	•	P	p	P	P		P	P	P	р	ρ.
18	Tikle Bhavesh Rameshrao	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	р	P	P	Ρ	p
19	Wandhre Hemant Sheshrao	P	P	P	P	P	P	P	P	P	14	Ρ	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	(3)	P	P	P	Ρ
20	Wasamwar Tushar Ashokra	P	Ρ	P	P	P	Р		P	P	P	P	P	P	P	٢	P	р	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	CI

Rejoy VAP Co-ordinater

.

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE NAGPUR

DEPARTMENT OF COMMERCE

Value Added Programme Examination

Subject : Goods & Services Tax (GST)

Year :- 2022-2023

Time: 30 Minutes Class : B.Com.-II

Total Marks: 50

22

Note: 1) All questions are compulsory 2) Each question carries 2 marks.

1. Which one of the below taxes is included in the GST?

- 1. Central sales tax
- 2. Central excise duty
- 3. VAT
- 4. All of the above

2. The highest CGST rate legally permitted for intrastate supplies is.....

- 1. 18%
- 2. 40%
- 3. 20%
- 4. 28%+cess
- 3. What below would be included in the description of "Goods" under article (52) of the CGST Act, 2017?
  - 1. Money
  - 2. Actionable claim
  - 3. Security
  - 4. Growing crops

Choose the correct choice from the list below.

- 1. IV only
- 2. II & III
- 3. II & IV
- 4. I & II

4. The following is the value of service under Article 15(1):

- 1. Wholesale cost
- 2. Market price
- 3. Retail price maximum.
- 4. The amount of the transaction
- 5. The Goods and Service Tax (GST) came into effect from?
  - 1. 1st July 2016
  - 2. 1st July 2017
  - 3. 1st July 2018
  - 4. 1st July 2019
- 6. An Integrated Goods and Service Tax (IGST) is levied and collected in accordance with article....
  - 1. 279 A
  - 2. 269 A
  - 3. 259 A
  - 4. 249 A

7. The functions of goods and services network (GSTN) include

- 1. Facilitating registration
- 2. Computation and settlement of GST
- 3. Both (a) and (b)
- 4. None of These

8. How many different slabs for the Goods and Service Tax (GST) rate?

- 1. 6
- 2. 4
- 3. 5
- 4.3
- 9. In India GST came effective from July 1st, 2017. From which country India has borrowed Dual GST Model?
  - 1. A Canadian
  - 2. B Japan
  - 3. C China
  - 4. DUSA
  - 5. E Australia

10. Which of the below are GST's advantages?

- 1. Establishment of a single national market
- 2. Strengthening the 'Make in India' program
- 3. Lessening the burden of conformity on taxpayers
- 4. Increase in government revenue
- 5. Dual taxation, as well as double taxation, are eliminated.

Select the appropriate answer from the choices below.

- 1. 1, 3, 4, and 5 are the first, third, fourth, and fifth numbers.
- 2. 2, 3, 4 & 5
- 3. 1, 2, 4 and 5
- 4. 1, 2, 3, 4 and 5

11. What duties are taxes on intra-State supplies?

- 1. CGST
- 2. SGST
- 3. CGST and SGST
- 4. IGST

12. What is the estimated delivery time for service imports?

- 1. The date on which the services were entered into the recipient's books of account.
  - 2. Payment due date.
  - 3. 61st day after the invoice date.
  - 4. Both (1) or (2)
  - 5. (2) or (3), whichever date is earlier.

13. What reductions from the transaction cost are permitted?

- 1. Customer discounts, subject to terms and restrictions.
- 2. Packing Fees, subject to terms and restrictions.
- Amount paid on the authority of the provider by the customer, subject to requirements.
- 4. Freight expenses are borne by the provider in connection with CIF response to demand, subject to certain restrictions.

14. Goods & Service Tax replaced which tax?

- 1. Vat
- 2. Excise Duty
- 3. Central Sales Tax

4. All Of The Above

- 15. What does SAC stand for in GST?
  - 1. Service Application Code
  - 2. Service Access Code
  - 3. Services Accounting Code
  - 4. Software Accounting Code

16. Is PAN Number mandatory for GST Registration?

- 1. Yes
- 2. No
- 3. Not Applicable
- 4. Non-Mandate

17. For what period is a registration certificate valid?

- 1. 5 Years
- 2. 10 Years
- 3. Till Not Cancelled
- 4. 1 Year

18. When goods are supplied in which case does the GST increase?

- 1. At the time of delivery
- 2. At the time of payment
- 3. At the time of invoice generation
- 4. All of the above

19. The final burden of paying taxes in case of income tax is on .... While in the case of indirect taxes is on....

- 1. Producer, Consumer
- 2. Consumer, Producer
- 3. Final Consumer, Taxpayer
- 4. Taxpayer, Final Consumer

20. Who is the chairman of GST council?

- 1. RBI Governor
- 2. Prime Minister
- 3. Finance secretary
- 4. President of India
- 5. Finance Minister

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

Rejay VAP Co-ordinate

	ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE NAGPUR Value Added Programme : Goods and Service Tax MARKSHEET : B.Com II (2022-23) Objective Viva Total Grade Signature of Student													
S. N.	NAME OF STUDENT	Objective Examination (40 Marks)	Viva (10 Marks)		Grade	Signature of Student (Certificate Received)								
1	Bagade Rahul Rajkiran	28	06	34	ß	pol								
2	Bhairam Viki Dindayal	30	10	40	A	tilles								
3	Dandhode Rahul Narayan	26	07	33	ß	Dr								
4	GajghateRisha Dinesh	32	09	41	Ο.	Alsha								
5	Halmare Yogesh Shivshankar	34	08	42	0	Hente								
6	Jagtap Shubham Suresh	30	08	38	A (	4hr								
7	KhandarraoKaustubha Sudhakar	34	06	40	A	Kawhur								
8	Landekar Akash Bhagawat	36	07	43	0	A. Landekar								
9	Milmile Aakash Purushotam	40	08	48	0	Almoha								
10	Nikeshwar Shubham Damodhar	32	05	37	A	S.pm								
11	Patil Rohit Suryabhan	28	06	34	в	Rem-								
12	Rohade Rohit Vinayakrao	30	10	40	A ·	P								
13	Sahu Y ash Hariprasad	34	08	42	0	Aus								
14	Sangade Akash Siddharth	36	04	40	A	Sufficient								
15	Sarode Akash Sanjay	32	06	38	A	Ams								
16	Shahu Himanshu Rupchand	30	06	36	A	Bahr								
17	Sonkusare Swati Mahendra	32	08	40	A	Smubilin								
18	Tikle Bhavesh Rameshrao	26	04	30	в	Bertitele								
19	Wandhre Hemant Sheshrao	28	06	34	B	Hemm								
20	Wasamwar Tushar Ashokra	30	10	40	A	An								

Rfjort VAP Co-ordinator

.

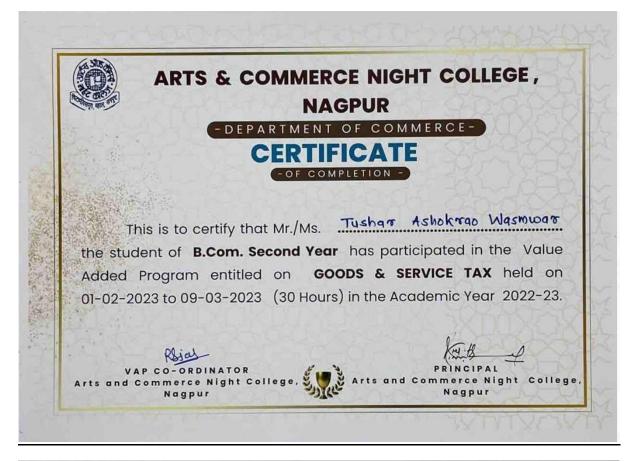
Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

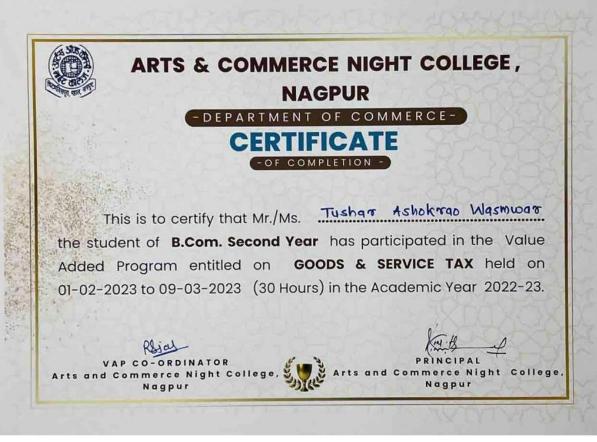
2

Model Certificate B.Com.-2

REPORT ON

"VALUE ADDED PROGRAM IN GOODS & SERVICE TAX"

The Department of Commerce of Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur was organized a program in Goods & Service Tax for B.com II students. The main aim is to provide knowledge of the principles of GST and the new indirect tax regime. It helps create a common market in India with a uniform taxation system and curb tax evasion in the country. The laws for GST are far more stringent compared to the erstwhile indirect tax laws.

The complete details of the program are given as follows

- 1. Title of the Program: GOODS & SERVICE TAX
- 2. Duration of the Certificate Course:- 01/02/2023 To 09/03/2023
- 3. Duration of the course:- 30 Hours
- 4. Time:- 1 Hours a day for each content (4.00 pm To 5.00 pm)
- 5. Conducted for:- B.com II students
- 6. Number of students:- 20
- 7. Course Fees :- No fees will be charged from the students.
- 8. Examination Pattern :- MCQ (Marks 50)
- 9. Program Coordinator: Mrs. Priti S. Jais

Course Objectives:

- 1. To develop an easy understanding of the Indian taxation system.
- 2. To give information about the various dimensions of the Goods and Services Tax (GST).
- To Know the scope of GST taxation increasing day by day due to increasing economic activities and changes in rules from time to time.

Course Outcomes:

At the end of this course, students would be able to:

- 1. Student will be equipped with the knowledge of basic concepts of goods and service tax, CGST, SGCT, IGST, classification of goods and valuation rules.
- 2. Student will learn the basic procedures under GST incorporating the registration, filing of returns and payment of tax.

P Co-ordinater

() (Arts and Commerce Night College Chitanvispura, Mahal, Napqur.

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur,

Τċ,

The Principal, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

Subject : Application for getting permission for Value Added Program by Commerce Department.

Respected Sir,

With reference to the above mentioned subject, I undersigned would like to have permission for starting Value Added Programs as per the details given below :-

Sr. No	Class	Name	Co-ordinator
1	B.Com. – II	G.S.T.	Prof. Priti S. Jais
2	B.Com III	Digital Marketing	Prof. Priti S. Jais

These courses will be beneficial for the students as part of curriculum enrichment. So, this is my humble request to grant permission to start Value Added Programs.

I shall be very thankful to you,

Thanking you,

Yours Sincerely.

(Trin Jais)

स्थापना : १९८४

महात्मा बहुउद्देशीय शिक्षण संस्था, नागपूर द्वारा संचालित

फोन : 9423679964

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा. तु. म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व रिानिअर कॉलेज)

College Code : 131 E-mail : artscommerce_night@rediffmail.com

जावक क्र. : A. & C. N. C. /____ To,

दिनांक: 28/01/2023

Prof. Priti S. Jais, Commerce Department, Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur.

Subject : Permission for starting Value Added Programs.

Dear Sir,

As per your application dated 27/01/2023 for starting Value Added Programs for Commerce Department. For the betterment of students and for their holistic development permission is granted for the conduction of Value Added Programs.

You are hereby informed to take care that University / Institute prescribed academic schedule should not get disturbed because of these courses and you are requested to maintain proper documentation of all course conducted like Notice, Time Table, Course Contents, Attendance, and Certificate etc.

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur.

आर्टस् ॲण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/

1

DATE:- 28/01/ 2023

NOTICE

All the students of B.Com. II & III, hereby informed you to note that, Department of Commerce has planned Value Added Programs for Academic Year 2022-23

Details of Value Added Course are:-

Sr. No	Class	Name	Coordinator
1	B.Com. – II	G.S.T.	Prof. Priti S. Jais
2	B.Com III	Digital Marketing	Prof. Priti S. Jais

All students are instructed to note that same and participate in Value Added Programs as attendance is mandatory for all the students.

VAP Coordinator

Princápalcipal Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahal, Nagpur,

आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/ /

DATE:- 31/01/ 2023

DEPARTMENT OF COMMERCE

NAME OF VAP :- DIGITAL MARKETING Academic Year :- 2022-23 Class :- B.Com.III. Duration :- 30 Hrs VAP Coordinator :- Prof. Priti S. Jais

SYLLABUS / COURSE CONTENT

Sr.No.	Course Content	Number of Hours
1.	डिजिटल मार्केटिंग ओळख	3 Hrs.
2.	डिजिटल मार्केटिंगची मूलभूत तत्वे	3 Hrs.
3.	डिजिटल मार्केटिंग कशी बनवाल	2 Hrs.
4.	डिजिटल मार्केटिंग सेवा	2 Hrs.
5.	डिजिटल मार्केटिंग कार्य कसे करते	2 Hrs.
6.	डिजिटल मार्केटींगचा उपयोग	2 Hrs.
7.	डिजिटल मार्केटिंग माध्यम कसे निवडाल	2 Hrs.
8.	आपल्या व्यवसायाकरिता वेबसाईट कशी तयार करावी	5 Hrs.
9.	डिजिटल माहिरात कशी कराल	5 Hrs.
10.	डिजिटल मार्केटिंगसाठी मनुष्यबळ कसे उपयोगात आणाल.	4 Hrs.

VAP Coordinator

Princip**etincipal** Aris & Commerce, Night College Chitanvisoura, Mahal, Nagpur.

आर्टस् अण्ड कॉमर्स नाईट कॉलेज

चिटणविसपूरा, महाल, नागपूर (रा.तु.म. नागपूर विद्यापीठाशी संलग्न) (ज्युनिअर व सिनिअर कॉलेज) E-mail :artscommerce_night@rediffmail.com

A&C.N.C/

1

DATE:- 27/01/ 2023

DEPARTMENT OF COMMERCE

Academic Year :- 2022-23 VALUE ADDED PROGRAMME SCHEDULE

Day	Date	Time	Course Content
1.	01/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	
2.	02/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल मार्केटिंग ओळख
3.	03/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	
4.	04/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल मार्केटिंगची
5.	05/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	_
6.	07/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	_
7.	08/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल मार्केटिंग कशी
8.	09/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	बनवाल
9.	10/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल मार्केटिंग सेवा
10.	11/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	ाडाजटल माकाटन सवा
11.	12/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल मार्केटिंग कार्य
12.	14/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	कसे करते
13.	15/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल मार्केटींगचा
14.	16/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	
15.	17/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल मार्केटिंग माध्यम
16.	18/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	कसे निवडाल
17.	21/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	
18.	22/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	
19.	23/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	आपल्या व्यवसायाकरिता
20	24/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	— वेबसाईट कशी तयार करावी
21	25/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	-

22	26/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	
23	28/02/2023	4:00 p.m.To 5:00	
24	02/03/2023	4:00 p.m.To 5:00	डिजिटल माहिरात कशी
25	03/03/2023	4:00 p.m.To 5:00	कराल
26	04/03/2023	4:00 p.m.To 5:00	1
27	05/03/2023	4:00p.m.To 5:00p.m.	
28	07/03/2023	4:00p.m.To 5:00p.m.	डिजिटल मार्केटिंगसाठी सरकारक करे जालोगाव
29	08/03/2023	4:00p.m.To 5:00p.m.	मनुष्यबळ कसे उपयोगात आणाल.
30	09/03/2023	4:00p.m.To 5:00p.m.	

Rfiu

VAP Coordinator

Principal Arts & Comminice, Night Cellege, Chitanvisoura, Mahal, Nagpur.

	-		N	/alu	e Ac	lde	d Pr	ogra A1	amn ITEN	ne : NDA	डि िNCE	जेट : :	ल म B.C	नार्के om.	टिंग - 111	T ((20	Dig 22-3	jita 23)	IN	lar	ket	ing	)								
s. N.	NAME OF STUDENT	01-02-2023	02-02-2023	03-02-2023	04-02-2023	05-02-2023	07-02-2023	08-02-2023	09-02-2023	10-02-2023	11-02-2023	12-02-2023	14-02-2023	15-02-2023	16-02-2023	17-02-2023	18-02-2023	21-02-2023	22-02-2023	23-02-2023	24-02-2023	25-02-2023	26-02-2023	28-02-2023	02-03-2023	03-03-2023	04-03-2023	05-03-2023	07-03-2023	08-03-2023	09-03-2023
								7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
		1	2	3	4	5	6	1	8	3	10	**			-			-				0	0	P	P	P	P	p	P	P	P
1	Bagde Aswini S.	P	P	P	•	P	P	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	11	r	1	1	1	12	-	÷
2	Gadmade Pooja Ramkrushna	P	P	P	P	P		P	P	P	P	P	P		12	٩	ſ	p	p	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	Ρ	Ρ
3	Kamble Shital Ramraoji	P	P	P	P	ſ	P		P	P	p	P	P	P	P	P	P	•	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P	P
4	Mokalkar Vinay Shrikrushna	P	P	P	P	P	P	P		Ρ	P	P	P	P	P	P	P	ſ		P	í	P	P	P	P	P	F	P	r	P	P
5	Nandanwar Tulshiram Hiraman	P	P	P	17	7	> •	ſ	> r	P P	P	P	P	P	F	P	12		P	P	P	P	P	P	F	P	P	P	P	P	P
6	Tarale Vaishnavi Dattuji	P	P	ſ	> F	> .	F	P F			p	r	p p	P	P	P	P	ſ	P	•	1	P	ſ	F	1	F	r	6	n r	P	P

RSjay

VAP co-ordinator

25

ar th

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitany: al Nagpur.

ARTS AND COMMERCE NIGHT COLLEGE NAGPUR DEPARTMENT OF COMMERCE Value Added Programme Examination Subject : Digital Marketing

Year :- 2022-2023

Time: 30 Minutes	Total Marks: 50
Class : B.ComIII	Date:
Name of Student :	

Note: 1) All questions are compulsory

2) Each question carries 2 marks.

1. In recent years, digital marketing has also become more reliant on _____.

- A. Email
- B. Affiliate
- C. Both A and B
- D. None of the above

and other devices account for around 60% of Google searches.

- A. Mobile phones
- B. Desktop
- C. Telephone
- D. Tablets

3. Facebook feature(s) for Marketing is/are -

- A. Facebook Business Page
- B. Create Facebook Group
- C. Join Facebook Group
- D. All of the above

4. The _____ Marketing strategy differs from SEO and SMO in that you have to pay search engines like Google to promote your products and services on SERPs.

- A. Email
- B. Search Engine
- C. Affiliate
- D. None of the above

5. Which of the following is/are the goal(s) of email marketing?

- A. Increasing your product and service signups
- B. For the purpose of generating new sales leads
- C. Attend your event to reach the maximum number of attendees
- D. All of the above

6. What is the need to analyze digital analytics?

- For making better decisions related to the business
- 6. For generating higher revenue from the website

- 6. Outbound link
- 7. IFTTT link
- 8. KPI link

8. Which of the following is the correct name for Facebook's ranking algorithm?

- 5. Face Rank
- 6. Edge Rank
- 7. Like Rank
- 8. Page Rank

9. Which of the following metric is used for tracking the status of email marketing?

- 5. Conversion Rate
- 6. Open Rate
- 7. Bounce Rate
- 8. All of the above

10. How many types of pillars do we have in digital marketing?

- E. 1
- F. 2
- G. 3
- H. 4

11. Which of the following is the most common delivery channel in terms of mobile marketing?

- 5. Graphic
- 6. Text
- 7. Voice call
- 8. Search engine marketing

12. The main advantage of online advertisement is ______.

- 5. Low-cost promotional strategy
- 6. Online advertising is promotional as well as informational
- 7. Trackable
- 8. All of the above

13. Which of the following option will correctly give the success rate of the latest Facebook post?

- 5. Click-through and page views
- 6. Impressions and click-through
- 7. Likes and Impressions
- 8. Reach and engagement

14. The user session can be identified by the _____.

- 5. Authenticate users
- 6. IP Address
- 7. User Agent
- 8. All of the above

15. Marketing refers to achieving marketing objectives through applying digital technologies such as web sites

- 5. Internet
- 6. digital

- 6. serve
- 7. sizzle
- 8. all of these

17. Which of the following metric is used for tracking the status of email marketing?

- 5. Conversion Rate
- 6. Open Rate
- 7. Bounce Rate
- 8. All of the above

18. The main advantage of online advertisement is ______.

- e. Low-cost promotional strategy
  - f. Online advertising is promotional as well as informational
  - g. Trackable
  - h. All of the above

19. ____, social media, mobile apps, and other digital channels are all examples of digital marketing used by companies and companies.

- E. Search Engines
- F. Websites
- G. Emails
- H. All of the above

20. ____ is/are the main component(s) of digital marketing.

- E. SEO
- F. SMO
- G. SEM
- H. All of the above

Rejuy VAP co-ordinator

Principal Arts & Commerce, Night College Chitanyse and Yohal Nagpur,

		O COMMERC	mme : Digital	Marketing	GPUR	ė
S. N.	NAME OF STUDENT	MARKSHEET : Objective Examination (40 Marks)	B.Com III (202 Viva (10 Marks)	2-23) Total (50 Marks)	Grade	Signature of Student (Certificate Received)
1	Bagde Aswini S.	34	08	42	0	Bacos
2	Gadmade Pooja Ramkrushna	30	10	40	A	Judnasle
3	Kamble Shital Ramraoji	26	06	32	B	Kauble Ship
4	Mokalkar Vinay Shrikrushna	30	06	36	A	Maynollala
5	Nandanwar Tulshiram Hiraman	32	08	40	A	Tulisamen
6	Tarale Vaishnavi Dattuji	34	07	41	0	Judnorse Kaulse Ship Maynobala Tulinaman Tulinaman

1:

Rejey

VAP Co-ordinator

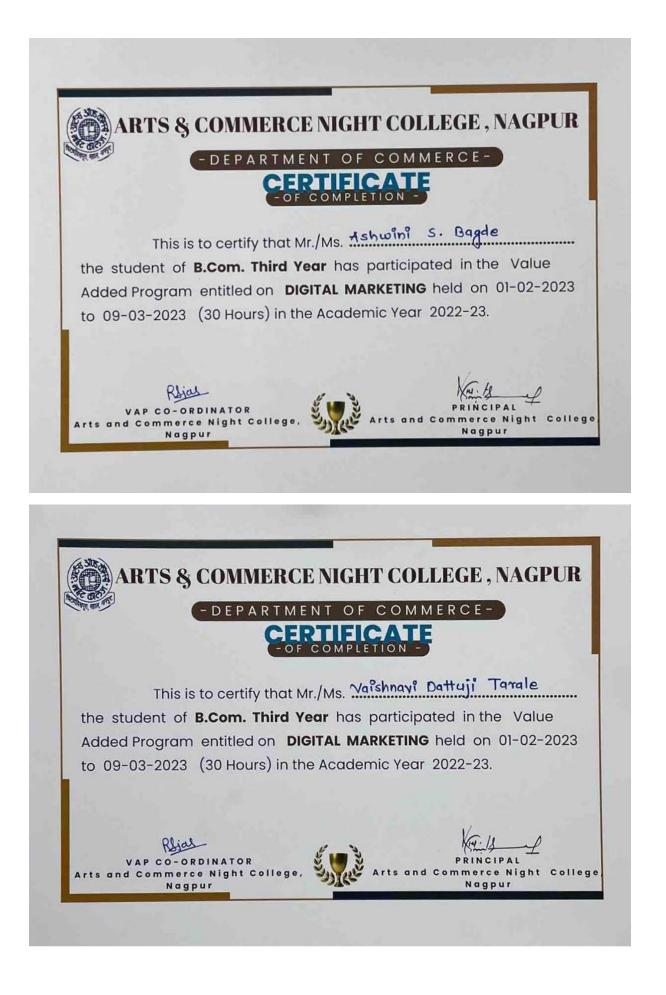
č

Principal Arts & Commerce, Night College, Chitanvier Wohal Nagpur

Model Certificate B.Com.-3

REPORT ON

"VALUE ADDED PROGRAM IN DIGITAL MARKETING"

The Department of Commerce of Arts & Commerce Night College, Chitanvispura, Nagpur was organized a program in Digital Marketing for B.com III students. This course familiarize students with an understanding of how the digital media works and develop the critical insights necessary to succeed in e-commerce and digital and social media marketing. It can provide with the knowledge and skills required to succeed in this competitive industry. It provides a thorough understanding of the concepts, methods, and tools of digital marketing that students can apply to assist companies in connecting with their target market and achieving their marketing objectives.

The complete details of the program are given as follows

- 1. Title of the Program: Digital Marketing
- 2. Duration of the Certificate Course:- 01/02/2023 To 09/03/2023
- 3. Duration of the course:- 30 Hours
- 4. Time:- 1 Hours a day for each content (4.00 pm To 5.00 pm)
- 5. Conducted for:- B.com III students
- 6. Number of students:- 06
- 7. Course Fees :- No fees will be charged from the students.
- 8. Examination Pattern :- MCQ (Marks 50)
- 9. Program Coordinator: Mrs. Priti S. Jais

Course Objectives:

- 1. To familiarize students with the concept of digital marketing and its current and future evolutions.
- 2. To equip students with the ability to understand and subsequently create strategic and targeted campaigns using digital media tools.
- 3. To Make the students aware of the importance of Digital Marketing in current environment.
- 4. To educate students in the area of Digital Marketing.

Course Outcomes:

At the end of this course, students would be able to:

- 1. Understand the concept of digital marketing and its real-world iterations
- 2. Articulate innovative insights of digital marketing enabling a competitive edge
- 3. Understand how to create and run digital media based campaigns
- 4. Identify and utilise various tools such as social media etc.

VAP co-ordinator

Arts and Commerce Night College Chitanvispura, Mahal, Napgur.

cinal

Arts & Commerce, Night College, Chitanvispura, Mahai, Nagpur.